

In het land van de bleke ossen

J.L. Schoolland

NANS . V . L .

**IN HET LAND
VAN DE BLEKE OSSEN**

**IN HET LAND
VAN DE BLEKE OSSEN**

DOOR

J. L. SCHOOLLAND

ILLUSTRATIES VAN NANS VAN LEEUWEN

G. F. CALLENBACH N.V. - UITGEVER - NIJKERK

1. FLORA VERVEELT ZICH

„Wat zal ik gaan doen, moeder?” vraagt Flora.

Flora verveelt zich een beetje. Zij heeft vakantie. Zomervakantie. Die duurt in het land waar Flora woont, heel lang. Veel langer dan bij ons. Dat komt omdat het daar zo warm is in de zomer. Veel te warm voor de kinderen om lang in school te zitten.

„Verveel je je?” vraagt moeder. „En er is nog wel zoveel te doen. Heb je al naar de pompoenen gekeken? En de kippen? Zijn die al gevoerd? En hebben de kalkoenen eten gehad? Of moeten die vandaag honger lijden?”

O, nee. Flora heeft nog helemaal niet naar de vruchten en de dieren gekeken. Wat heeft ze het nu plotseling druk!

Ze huppelt de koele keuken uit. Buiten, in de warme zon, achter het lage stenen muurtje, liggen de vruchten. Pompoenen zijn het. Dit zijn geen sierplanten, maar eetbare vruchten.

Er ligt één grote pompoen. En vlak erbij één kleine.

Moeder en kind, denkt Flora. Ze gaat op haar knietjes zitten. Aandachtig bekijkt ze de beide vruchten.

„Jij bent aan deze kant wel geel genoeg,” praat ze tegen de grote. „Nu is je buikje aan de beurt. Die moet ook mooi geel worden.”

Met bei haar handjes draait ze voorzichtig de grote vrucht om. Die is zwaar, hoor.

Nu het kleintje. Nee, dat mag nog niet omgekeerd worden. Dat is nog veel te groen.

„Blijf jij maar stil een poosje zo liggen,” babbelt Flora tegen het kleintje. „Morgen kom ik weer eens kijken. Misschien mag jij dan ook omgekeerd worden. Vandaag nog niet. Heb maar een poosje geduld. Jouw beurt komt ook wel, hoor.”

2. KIE-PO! KIE-PO!

Dan gaat Flora de kippen en de kalkoenen eten geven. Moeder heeft het voer al in een bakje gedaan.

„Kie-po, kie-po,” roept Flora. „Kom dan. Kom maar hier.”

Daar komen de kippen en de kuikentjes al aanrennen.

„Tok, tok, krijgen we eindelijk eens wat? We houden wel van een lekker hapje. Tok, tok, tok.”

De kalkoenenfamilie komt ook aangewandeld. Vader kalkoen loopt voorop. Hij is de grootste. En de deftigste. Zijn kop is versierd. Met lange bloedrode knobbels. En aan zijn hals hangt ook al zo iets moois. Op zijn borst draagt hij een bosje veren. Dat lijken net haren.

De andere kalkoenen zijn zo deftig niet. Die hebben maar gewone bruine pakjes aan. Alleen hun staarten hebben mooie strepen. Zwarte en witte. Daardoor lijken ze toch nog wel een beetje deftig, hoor.

Het erf is nu vol lawaai. Vrolijk strooit Flora het voer rond. Gulzig pikken de beesten. Moeder komt ook eens kijken.

„Ze hebben zeker honger,” glimlacht zij. „Kijk ze eten.”

„’t Zijn schrokkebrokken,” vindt Flora.

Eindelijk is het bakje leeg.

„Op,” roept Flora tegen de dieren. „Kijk maar. ’t Is leeg. Helemaal leeg.”

Ze draait het voederbakje om. De kippen lopen kakelend weg. Maar de kalkoenen blijven nog even staan. Met hun ronde kleine ogen kijken ze het meisje aan. 't Lijkt wel of ze zeggen: „Is alles nu al op? Ja? Dan moeten we zelf maar weer gaan zoeken. Misschien ligt er nog wel ergens een lekker hapje. Een wormpje. Zo'n mals vet wormpje. Of een insekt. Of zo'n dikke, groene brandnetel.”

Het erf is nu weer stil. Moeder strijkt Flora eens over het zwarte haar.

„De dieren hebben eten gehad,” zegt moeder. „Nu gaan de mensen ook eten. Eerst vader. Wil jij het hem brengen?”

Ja, hoor, dat wil Flora graag doen.

3. OELA-TSAA

„Vader is op de verste akker. Kijk, tussen de olijfbomen zie je de ossen lopen. Daar is vader. Je kunt hem hier horen. Luister maar,” zegt moeder.

„Oela-tsaan,” klinkt het. „Oela-tsaan.”

Ja, dat is vaders stem.

„Hier is het mandje,” zegt moeder. „Voorzichtig dragen, hoor. Denk om het pannetje met soep.”

Flora kijkt in het mandje. Brood, soep en een fles wijn.

De fles wijn heeft om zijn dikke buik een strak rokje van riet. Nu kan hij niet zo gauw breken. Zo kan hij wel tegen een stootje.

Als Flora weg wil gaan, loopt moeder nog even vlug naar binnen.

„Hier, kind, een perzik. Eet die maar op onderweg.”

„Dank u wel, moeder,” zegt Flora blij. „Hebt u hem vanmorgen geplukt?”

Moeder knikt.

„Hoeveel hangen er nu nog aan?” wil Flora weten.

„'k Heb de vruchten niet geteld,” lacht moeder.

Dan moet Flora dat nog even gaan doen. Ze holt naar de zijkant van het huis. Daar koestert de perzikboom zich in de warme zon.

„Zeven perziken nog, moeder,” hijgt Flora. „Veel, hè?”

„Ga nu maar,” lacht moeder. „Anders denkt vader nog dat wij hem vergeten vandaag.”

Flora loopt vlug het erf over. Bij de hoek draait ze zich om. Staat moeder er nog? Maar moeder is alweer naar binnen gestapt. Zij moet nog meer eten koken en heeft het druk. Net zoals Flora. Die denkt niet meer aan verveling. Nee, hoor. Ze loopt gauw naar vader toe. Zo nu en dan hapt ze van de sappige perzik.

4. DAT ZAL GOED SMAKEN

Vader drijft zijn dieren aan.

„Oela-tsa. Oela-tsa.”

Geduldig lopen de twee witte ossen onder de lage olijfbomen. Langzaam trekken ze de ploegschaar door de grond. De grond is hard. Hij zit vol stoppels. Bij het eind van de akker staat vader even stil. Dan wenden de dieren de ploeg. En langzaam en geduldig stappen ze weer naast elkander voort.

Plotseling ziet vader een meisje lopen. O, dat is Flora. Zij komt hem zeker zijn middagmaal brengen. Nu, dan mogen de ossen ook een poosje uitrusten. Vader gaat alvast zitten. Op een plekje in de schaduw. Hij kijkt eens naar de blaadjes van de olijfboom. Die zijn smal. Ze hebben een grijsgroene kleur. Zitten er al vruchtjes tussen?

Hoe meer vruchtjes, hoe liever, denkt vader. Want in ieder vruchtje zit olie. Lekker olijfolie. En die olie brengt heel wat geld op.

Maar voor de olie er uitgeperst kan worden, moeten de vruchten nog veel groeien.

Daar is Flora. Hijgend zet ze het mandje neer.

Vader zegt blij: „Dank je wel, hoor.” Hij kijkt eens in het mandje en ruikt aan de soep.

„Dat zal goed smaken,” zegt hij vrolijk.

Vader eet. Zo nu en dan mag Flora ook eens proeven. Maar zij heeft weinig trek.

Als vader klaar is met het eten, vouwt hij weer zijn handen. En hij sluit zijn ogen.

Flora zit eerbiedig te kijken. Ze weet, nu dankt vader de Here.

De Here . . . Flora kijkt omhoog. Naar de diepblauwe lucht.

Woont de Here daar? Is daar de hemel?

Vader zegt: „Zeg maar tegen moeder dat het best gesmaakt heeft.”

Flora kijkt hem aan. Haar ogen vragen. Vader kijkt Flora aan.

Hij houdt zijn hoofd een beetje schuin.

„Ja?” vraagt hij.

„Vader,” zegt Flora verlegen, „woont de Here daar?” En ze wijst omhoog.

Vader kijkt even naar de wolkenloze lucht. Mooi is dat diepe blauw, peinst hij.

„Ja,” klinkt zijn stem. „God woont in de hemel der hemelen.

Daar wonen ook de engelen. Maar waar die hemel precies is,

weet ik niet. Misschien wel daarboven.” Vader kijkt weer even

omhoog. „Misschien ook wel ergens anders.”

„Wéét u het niet?”

„Nee,” antwoordt vader. „Dat weet niemand precies. Maar . . .

het is ook niet zo belangrijk, Floortje, of we weten wáár de Here

woont. We weten *wel* dat de Here er is. We hebben de Here lief. Jij toch ook?"

„Ja, vader,” zegt Flora stil.

„En dat de Here ons liefheeft, merken we altijd weer,” zegt vader langzaam. „Hij bewijst ons zoveel weldaden. Hij doet de bomen en de vruchten groeien. Iedere dag hebben we eten en drinken. Iedere dag kunnen we maar opnieuw genieten van Zijn prachtige schepping.”

Vader kijkt nog eens naar die diepblauwe lucht. Dan gaat hij languit op de harde grond liggen.

„Gaat u slapen, vader?"

„Even maar. Jij ook?"

Daar moet Flora hard om lachen. Slapen, midden op de dag! Nee, hoor. Slapen doe je 's avonds, in je bed.

Als vader niets meer zegt, wandelt ze langzaam over de akker terug. Schuw kijkt ze naar de ossen. Een beetje bang is Flora wel voor die bleke dieren met hun grote ogen onder de lange oogharen. En dan die horens! Moet je daar een stoot mee krijgen.

Maar van de druiven houdt ze wel. Even proeven. Zo'n dikke groene druif!

Brrr. Flora trekt een vies gezicht. Wat een zure. Ze zijn zeker nog lang niet rijp. 't Is vast nog veel te vroeg in het jaar, denkt Flora wijs. Dan loopt ze op een drafje door de wijngaarden naar huis.

5. „IK ZAL WEL NAAR ANGELO GAAN”

Moeder staat al in de open keukendeur te wachten.

„Zo, ben je daar weer?" roept ze vrolijk. „Vraag maar gauw aan

Nella of ze komt. Dan kunnen wij ook gaan eten. Ik heb de tafel al gedekt."

Nella is Flora's grote zus. Zij heeft de hele morgen zitten borduren in de schaduw van de vijgeboom. Daar heeft ze honger van gekregen, hoor.

Als Flora haar roept komt ze dadelijk. Moeder schept de borden vol met dikke soep. Ze legt ook kleine harde broodjes op de tafel. Dan vouwen ze alle drie haar handen. En ze vragen een zegen over dit goede eten.

Na het eten leest moeder en danken ze eerbiedig de Here voor Zijn zegen.

„En nu moet Angelo¹ nog zijn maaltijd hebben,” spreekt moeder. „Kun jij het hem even brengen, Nella?”

Maar Nella schudt haar hoofd. Heel beslist.

„Nee, moeder. Ik heb het kleed nog niet klaar. En morgen móet het af zijn. Morgenmiddag móet ik het in de winkel brengen.”

Nee, dan kan Nella niet naar haar broer toe gaan. Want de winkel in de stad wacht niet op het kleed, waarop Nella zulke mooie vlinders borduurt. En moeder kan het geld niet missen dat Nella ervoor krijgt.

Flora is wel klein, maar ze is heel slim, hoor. Zij weet dat allemaal best. Daarom zegt ze: „Ik zal wel naar Angelo gaan, moeder.”

Dat vindt moeder fijn.

„Ben je niet te moe?”

Flora schudt haar hoofd. „Nee, moeder.”

„Weet je de steengroeve wel waar Angelo werkt?” vraagt Nella. O, ja, die weet Flora best. „Eerst het paadje naar de grote eikeboom. Dan het steile wegje.”

„En dan weer naar beneden,” zegt Nella. „Daar zie je de steen-

¹ Spreek uit: Anzjelo.

groeve. Aan je rechterhand. En hoor eens, Floor, als ik morgen op de scooter¹, achterop bij Angelo, naar de stad rijd, mag jij mee. Voorop. Fijn?"

Fijn? O, 't is heerlijk. 't Is verrukkelijk. Flora's zwarte ogen schitteren. Zij mag mee naar de stad. De stad is ver weg. Soms gaat ze er 's zondags naar toe. Ook op de scooter. Naar de kerk.

Maar zij kan niet altijd mee. En dat is heel jammer.

„Gaan we ook naar die leuke brug?" vraagt ze verlangend.

Nella knikt.

„'t Is eigenlijk geen brug," zegt moeder glimlachend. „'t Is meer een straat. Over een rivier."

„Ik vind die winkeltjes zo grappig," zegt Nella. „We gaan ze morgen bekijken, hoor."

Nella gaat weer op haar plaatsje zitten. Onder de vijgeboom. Lekker in de schaduw. Er moeten nog drie vlinders geborduurd worden. Als ze nu maar klaarkomt.

6. WIE... WIE LIGT DAAR?

Flora staat hijgend stil bij de grote dikke eikeboom. Even moet ze rusten. Want het is nu toch wel heel erg warm. De lucht is strak. Er is geen wolkje te zien. En de zon schijnt zo heet op het stille steile wegje dat ze nu gaan moet.

Bij de eikeboom, die oude grote reus, staan braamstruiken. Er groeien grote bramen aan. Donkere, bijna zwarte vruchten. Even zo'n dikkerd plukken. Mmm, heerlijk. Nog maar één. Weer één.

¹ Spreek uit: skoeter.

De takken zitten vol. 't Is alsof de bramen roepen: „Pluk ons maar. Pluk ons maar. Er zijn er genoeg.”

En Flora plukt. Handen vol. Maar eindelijk heeft ze er genoeg van gegeten. Heel, heel langzaam stapt ze het steile wegje op. Het is er stil. Er loopt geen mens. Er zingt geen vogel. Geen blaadje beweegt.

Maar Flora is wel aan die stilte gewend. Zij wordt er niet bang van.

Als ze eindelijk hijgend boven gekomen is, kijkt ze rond. Waar is de steengroeve nu? En waar is haar grote broer?

Flora staat stil te luisteren. Nee, ze hoort het getik niet van de hamer waarmee Angelo op de stenen klopt. Dan maar weer verder. Voorzichtig het wegje af. Naar beneden. Oppassen dat de soep niet uit het pannetje komt kijken.

Ha, daar achter de kromming van het wegje ziet Flora de steengroeve.

„Angelo,” roept ze blij. „Angelo.”

Het blijft stil.

Vorzichtig daalt ze in de steengroeve neer. O, wat is dat? Ligt daar iemand? Een man?

Flora's zwarte ogen worden groot van schrik. Haar hartje bonst. Haar knietjes beven. Wie. . . . wie ligt daar?

7. FLORA WEET WAT!

Langzaam doet ze een stapje vooruit. Nog één. Ze rekt haar halsje en kijkt. En kijkt. . . .

En dan. . . . begint Flora plotseling te lachen. Hard te lachen.

O, gelukkig. Daar ligt geen vreemde man. Daar ligt.... Angelo. Hij is zeker warm. En moe.

„Angelo,” roept Flora vrolijk. „Hier is je mandje met eten. Soep en brood!”

Maar Angelo geeft geen antwoord. Hij zwaait niet. Hij staat niet op.

Op haar tenen loopt Flora naar haar broer toe.

Slaapt hij? Ja, hoor. Zijn ogen zijn dicht. Zijn mond staat een beetje open.

Een poosje staat Flora stil te kijken. Zal ze hem aanstoten en hem

wakker maken? Zal ze met een stokje in zijn nek kriebelen? Nee, nee. Ze weet wat. Iets veel leukers. Haar ogen schitteren. Zij zal haar broer eens gaan verrassen.

Heel zacht zet ze het mandje neer. Dan pakt ze het pannetje met soep en zet dat op de grond. Vlak bij de grote bruine hand. Nu het brood en de fles met wijn.

Angelo merkt er niets van. Helemaal niets.

Dan sluipt ze de steengroeve weer uit. Heel stil. Heel voorzichtig. Haar ogen glimmen. Wat zal hij straks raar kijken. Wat zal hij grote ogen opzetten. Hij zal er niets van begrijpen. Niets.

Flora moet zachtjes lachen. Even kijkt ze achterom. De zon schijnt juist op de blote bruine arm. De zon schijnt ook op het pannetje. Dat blikkert en schittert zo. 't Lijkt wel van zilver.

Maar die arm ligt er zo stil. Die beweegt niet. En het pannetje staat maar geduldig te wachten.

Nu stapt Flora vlug naar huis. Zij wil naar Nella. Want Nella moet vertellen van de stad. De stad met de mooie winkels en die oude grappige brug. Van Florence wil Flora horen vertellen!

8. WAT EEN SCHRIK

Moeder en Nella zitten onder de vijgeboom. Moeder breit. Nella houdt haar hoofd gebogen. Ze zit ijverig te borduren. Eén vlinder is al weer af. Hij is heel mooi geworden. Zijn vleugeltjes zijn bruin. Er zitten oranje stipjes op.

Flora gaat er stil bij staan.

„Mooi,” zegt ze.

Moeder kijkt op van haar breiwerk. „Dag. Ben je daar weer? Was Angelo blij dat je kwam?”

Flora's ogen glimmen.

„'k Weet niet, moeder.”

„Weet je dat niet? Was hij blij met het eten? Had hij veel trek?”

„'k Weet niet, moeder.”

Moeders ogen worden groot. Vragend kijkt ze Flora aan. Wat doet die vreemd. Heeft ze het eten niet gebracht? Kon ze Angelo niet vinden?

Flora lacht. Hardop. Als ze alles verteld heeft, moeten moeder en Nella ook lachen.

„Jij bent een grapjas,” zegt moeder. En even moet ze haar kindje knuffelen. Dan ziet zij Flora's vuile handen. „Ga die bramenhanden maar gauw wassen.”

Op het erf staat een grote stenen bak. Die is vol met water. Boven de bak is een buis. Daar stroomt dag en nacht het water uit. Dat water komt uit de grond. Het is helder en koel.

Zo, haar handen zijn schoon. Nu nog even drinken. Heerlijk fris, hoor. Nog eens haar mond onder de straal water.

Ineens hoort Flora wat. Voetstappen. Voetstappen over hun stille erf. En vreemde stemmen.

Nieuwsgierig kijkt ze op. O! Ze geeft een gil van schrik. Gauw! Gauw! Naar moeder toe. Ze vliegt naar de vijgeboom en verbergt haar hoofd in moeders schort.

Geschrokken kijkt moeder op. Wat is dat nu zo opeens?

En dan moeten moeder en Nella toch plotseling zo lachen. O, Nella proest het uit. Wat een malle Floor om dáár zo van te schrikken. Wat een domme zus.

Over het erf lopen een heer en een dame. Ze houden in hun rechterhand een bergstok. En over hun schouder hangt een tas. Ze hebben blauwe ogen en blonde haren. Maar daar schrok Flora niet van! Waarvan dan wel?

De heer heeft zware schoenen aan. En een lange broek. Maar zijn bloes hangt vrolijk over zijn schouder. Die mijnheer loopt met ontblote borst. Hij denkt: Het is in dit land zo stil. In deze velden lopen bijna geen mensen. En het is zó warm. Eigenlijk is het te warm om zulke lange wandelingen te maken. Maar . . . het is hier zo mooi.

„Malle meid,” lacht moeder. „Moet je daar nu zo van schrikken? Die mijnheer heeft het warm. Hij is zeker niet gewend aan zoveel zon.”

En Nella zegt: „Hij neemt een zonnebad. Dat vindt hij zeker prettig.”

Nella proest weer van het lachen. „Dat je daar zo van moest schrikken. Ik dacht dat er iets ergs gebeurd was.”

De heer en de dame komen lachend dichterbij. Vrolijk wijzen ze naar Flora. Dan houden ze de veldflessen omhoog en vragen: „Water?” Dat betekent of ze hun flessen mogen gaan vullen.

Moeder knikt lachend van ja. Ze wijst naar de bron. Nella haalt vlug twee glazen. Nu kunnen die twee vreemdelingen wat gemakkelijker hun dorst lessen. Want dorstig zijn ze. Vooral die mijnheer. Nella moet erom lachen als ze ziet hoe heerlijk hij het water vindt.

Moeder zegt zacht tegen Flora: „Haal jij even twee stoelen uit de keuken. Die vreemdelingen zullen wel moe zijn. Ze zullen wel even willen uitrusten. En niet meer bang zijn, Floor.”

9. DE DAME EN DE HEER

Nu zitten de vreemde mevrouw en mijnheer ook onder de vijgeboom.

De dame bekijkt het kleed.

„Mooi,” zegt ze tegen Nella. „Mooi.”

Nella krijgt een kleur.

Moeder vraagt waar de dame vandaan komt. En dan noemt de dame de naam van een ver land.

Moeder wil graag nog meer vragen, maar de dame en de mijnheer kunnen moeder bijna niet verstaan. En moeder begrijpt niets van wat zij samen praten. Dan zitten ze maar stil een poosje bij elkaar. De heer lacht eens tegen Flora. Hij heeft best begrepen waarvan zij zo geschrokken is.

Flora gluurt uit haar ooghoeken naar de vreemde mijnheer. Ze is nog steeds bang.

Als de twee vreemdelingen uitgerust zijn, krijgt Flora een rolletje pepermunt van de dame. En de heer stopt haar ook iets in haar hand.

Flora krijgt een kleur van blijdschap. Opeens is ze niet bang meer. Ze lacht. En ze zegt blij: „Dank u wel. Dank u wel.”

Dan gaan de twee weer verder wandelen. Tussen de wijngaarden door. En langs de olijfbomen. En straks, verderop, de bossen door.

Bij de bocht kijken ze om. De dame wuift. De heer zwaait vrolijk met zijn stok. Moeder en Nella zwaaien lachend terug.

Maar daar bemerkt Flora niets van. Zij eet van de pepermunt. En ze kijkt naar het geldstukje dat ze gekregen heeft. Daar is ze heel blij mee. Het is wel een klein geldstukje, maar ze kan er toch iets voor kopen. Iets lekkers. Wat? IJs? Of meloen met ijs? Of snoepjes? Daar moet ze nog eens over denken. In de stad zijn winkels genoeg. Morgen kan ze iets gaan uitzoeken. Heerlijk.

Moeder ziet het geldstukje.

„Mag ik het zelf houden, moeder?”

„Ja, hoor, dat mag. Die mijnheer dacht zeker: Dat meisje is zo

vreselijk van me geschrokken, ik geef haar maar wat voor de schrik."

„Ik was niet bang," zegt Flora.

„Dat denk je maar," lacht moeder.

„Kleine jokkebrok," roept Nella lachend. „Liep je voor de pret zo hard naar moeder toe?"

Maar Flora luistert niet naar haar grote zus. Ze gaat gauw naar binnen en stopt het geldstukje in haar tasje. Zo, daar is het veilig. Nu kan ze het niet verliezen. En morgen, morgen . . . gaat ze naar de stad om er iets voor te kopen. Iets lekkers!

10. ALS HET AVOND IS

Het is avond. Het is nog warm. Vader en Angelo zitten te roken. Op het stenen muurtje. Moeder en Nella zitten ook buiten. Ze rusten uit. Het kleed, het mooie vlinderkleed, is af. Het is ook al gestreken.

Nella vertelt aan vader en Angelo van het bezoek van deze middag. Flora krijgt plotseling een kleur. Zal Nella nu ook . . . ? Verlegen en een beetje bang kijkt ze naar haar grote zus.

Maar Nella vertelt niet dat Floortje zo kinderachtig is geweest.

Vader zegt: „Die twee vreemdelingen heb ik ook zien lopen. Ze zwaaiden nog naar me."

Angelo begrijpt niet wat die mensen er aan vinden zulke wandelingen te maken. „Met dit weer . . .," zegt hij . . . „slaap ik liever," plaagt Nella gauw.

Angelo knikt. „En als je wakker wordt, staat het eten vlak bij je. Dat is nog eens prettig." Hij knipoogt tegen Flora.

Dan vraagt Flora: „Gaat u nu vertellen, moeder? Van de stad?"

„Nee,” roept Nella, „van het dorpje waar u vroeger woonde.”
Moeder glimlacht.

„Vertel *jij* eerst maar van de stad,” zegt moeder. „Dan vertel *ik* straks wel over het dorpje waar ik vroeger gewoond heb.”

Nella vertelt van de mooie pleinen met de kostbare standbeelden. Van de grote huizen die vroeger paleizen heetten. En waarin soms koningen woonden.

„Nu van de brug,” zegt Flora.

Vader moet erom lachen. Hij steekt nog een sigaret op.

„Daar zal *ik* je eens wat van vertellen,” zegt hij. „Die brug is heel oud. En heel beroemd. ’t Is een straat over de rivier. Aan beide kanten van die brug zijn winkeltjes. Hij is gebouwd in het jaar 996.”

Flora kijkt vader aan. Wat is hij knap.

Maar vader is vlak bij die brug geboren en heeft heel veel jaren in zo’n oud klein huisje gewoond. Daarom weet hij er veel van en praat hij er ook graag over.

„Vroeger woonden er in die winkeltjes alleen maar slagers,” gaat vader voort. „Maar nu wonen er zilversmiden in.”

„Wat zijn dat?” vraagt Flora.

„Mensen die van goud en zilver allerlei mooie dingen maken. Armbanden. Ringen. Lepeltjes. Doosjes. De vreemdelingen kopen graag dat moois. En daarom is het er ook ’s zomers heel erg druk.”

11. MOEDER VERTELT

„Nu u,” vleit Flora. En ze kijkt moeder aan.

„Moet jij nog niet naar bed?” plaagt Angelo.

Maar moeder vertelt al.

„In het land waar ik geboren ben,” zegt moeder, „in Zwitserland, dragen de koeien grote bellen onder de kop. Die bellen maken een vrolijk geluid. En waarom ze die bellen dragen? In dat land zijn bergen. Sommige zijn voor een deel begroeid met mals gras. In die bergweitjes grazen de koeien. De jongens die op de koeien moeten passen, horen aan het vrolijke geklingel waar ze zijn. Die koeien hebben een prachtige bruine kleur.”

Moeder wacht even.

„In het dorpje waar ik woonde,” gaat ze door, „stond ook een kerkje. Midden op het plein. Over een smal paadje gingen wij altijd 's zondags naar dat kerkje toe. De dominee preekte zo graag van de Here Jezus. En als het Kerstfeest was, werd de kerk verlicht. Dan zongen we die mooie kerstliederen. En de dominee vertelde van de komst van het Kindeke. Op aarde gekomen, voor ons.”

Moeder zwijgt. Ze houdt veel van het mooie warme land waar ze nu woont. Maar dat kerkje mist ze heel erg. Moeder wil zo graag iedere zondag over de Here horen preken. Hier kan dat niet altijd. Flora zit moeder met grote ogen aan te kijken. „Waarom bent u niet in dat dorpje gebleven?”

Ze vindt koeien met bellen leuk. In dat land zou zij wel graag willen wonen.

Vader moet plotseling lachen. En moeder lacht ook.

„Vader woonde toch hier,” zegt Nella. En Nella lacht ook al.

„Maar nu moet Flora toch naar bed,” waarschuwt moeder. „Niet je gebedje vergeten,” voegt ze er zacht aan toe.

Nee, dat zal Flora zeker niet vergeten.

„Droom niet van de koeien, hoor,” plaagt Angelo.

„Of van die brug,” zegt vader.

12. JIJ MOET THUIS BLIJVEN

De volgende morgen is Flora al vroeg op. Ze heeft een schoon jurkje aan. En in haar zwarte haar een mooie witte strik. Eerst gaat ze de pompoenen verzorgen. Nee, het kleintje mag nog niet

worden omgekeerd. Het is nog te groen. Dan krijgen de kippen en de kalkoenen voer.

Als dat allemaal gebeurd is, gaat ze stil zitten wachten. Op het stenen muurtje ligt haar tasje. Het geldstukje ligt er in, verborgen onder haar zakdoek. Zo kan ze het niet verliezen, als ze op de scooter staat. Of zal ze maar aan Nella vragen of die haar tasje zolang wil vasthouden?

Nella is nog druk aan het werk. Ze helpt moeder. Maar eindelijk is zij ook klaar. Het mooie kleed is zorgvuldig ingepakt. Er mag geen vlekje op komen. En geen kreukje mag erin zijn.

O, daar is vader. En Angelo komt ook al het erf op.

Gelukkig, denkt Flora. Nu kunnen we gauw gaan eten. En dan, na het eten, . . . heerlijk. . . . naar de stad. Op de scooter!

Flora's ogen schitteren. Vrolijk huppelt ze de keuken binnen. De tafel is al gedekt.

Vader bidt hardop. Als hij amen heeft gezegd, zegt Flora haar eigen kindergebedje op. De grote mensen wachten eerbiedig tot zij klaar is.

En dan willen ze gaan beginnen. Mmm, er is ook macaroni, ziet Flora. Lekker. Ik neem geen brood.

Maar. . . . wat is dat? Wie kreunt er? Moeder? Ja, moeder kreunt. Ze ziet, ineens, heel wit.

Vader vraagt verschrikt: „Word je niet goed? Heb je pijn?”

Nella staat al naast moeders stoel.

„Wilt u naar bed?” vraagt ze. En ze kijkt met bange ogen naar het witte gezicht van moes.

Moeder knikt. Vader en Nella brengen haar naar bed.

„Gaan jullie nu maar eten,” zegt moeder zacht. „Ik heb erge hoofdpijn.”

„Wilt u wat drinken?”

Nella vliegt al het erf over, om water te halen.

Even later, als moeder gedronken heeft en niets meer hebben wil, zit Nella bedrukt aan tafel.

De macaroni smaakt vandaag niet. Telkens kijken ze naar de lege stoel en het lege bord. Flora eet met heel kleine hapjes. Ze heeft helemaal geen trek meer.

Als ze klaar zijn met eten, vraagt Nella: „Wie moet er nu vanmiddag op moeder passen, vader?”

Vader denkt na.

„Angelo en jij moeten naar de stad,” zegt hij. „En ik moet weer naar het land. Ik ben nog lang niet klaar.”

Vader wacht even. Dan kijkt hij Flora aan.

„Ja, kind, nu moet jij thuisblijven vanmiddag en moeder verzorgen.”

„Ik?”

Flora kijkt met grote ogen vader aan. Ze wordt vuurrood.

Vader knikt.

„Maar ik mocht mee naar de stad,” zegt Flora met een bibberstem.

„Dat kan nu niet, meisje,” zegt vader. „Eén moet er op moeder passen. Moeder kan niet alleen blijven natuurlijk.”

Vader zucht. Hij vindt het zo verdrietig dat moeder ziek geworden is. En vader vindt het ook jammer dat Flora nu niet mee kan met Nella en Angelo.

Grote tranen staan in Flora's ogen. Haar lip trilt. Zij niet mee naar de stad? En ook niet iets kopen voor het geldstukje? En de mooie brug niet zien?

Maar ze wil zo graag. Het is haar beloofd. Ze blijft niet thuis. Ze gaat toch.

„Ik ga toch,” zegt ze boos.

Het wordt plotseling doodstil in de keuken.

„Wat hoor ik daar?” vraagt vader.

„Ik ga toch naar de stad,” huilt Flora. „Moeder heeft zelf gezegd dat ik mocht.”

Nella krijgt medelijden met haar zusje.

„Hoor eens, Floor,” zegt ze zacht, „ik zal wat voor je meebrengen. Heus. Iets moois.”

Maar Flora luistert niet naar Nella. Boos schudt ze haar hoofd.

„Ik wil mee,” huilt ze weer. „Op de scooter.”

„Houd je mond,” zegt vader streng. „Moeder kan niet alleen achterblijven. Zo groot ben je wel dat je dat begrijpt.”

En als Flora weer haar hoofd schudt, zegt vader langzaam: „Heb je dat niet eens voor je moeder over? Dan houd je zeker niet van haar.”

Vader loopt de keuken uit. Hij doet de deur dicht, stapt het erf over en gaat weer naar het land. Tussen zijn ogen is een dikke rimpel.

Even later gaat Angelo op de scooter zitten. Nella springt achterop. Stevig houdt ze het pak vast. Het pak met het mooie kleed.

„Ik breng wat voor je mee,” roept ze nog. „Een cadeautje. Ik weet al wat ik koop. Goed voor moeder zorgen, hoor. Niet weggaan. Dag!”

„Dag, Floor,” zegt ook Angelo.

Weg rijden ze. Het erf over. Het steile paadje op. Naar de brede laan met de groene cipressebomen. Naar . . . de stad. De stad met de mooie winkels. De stad met die beroemde brug.

Flora's lip trilt.

13. FLORA WEET IETS MOOIS

Daar zit Flora nu. In de schaduw van de vijgeboom. Haar benen bungelen over het stenen muurtje. Het tasje ligt naast haar. Ze kijkt er niet naar.

De kippen komen nieuwsgierig aanlopen. Ze maken vrolijke geluidjes. Is het alweer tijd om wat van dat lekkere voer te eten? Flora hoort de kippen niet.

Om de hoek komt vader kalkoen bedwaard aanwandelen. De rode versierselen aan zijn kop zijn nog roder dan anders. Hij voelt zich zo voornaam. Zo deftig.

Flora ziet de kalkoenman niet. Zij huilt zacht. Zij is zo verdrietig. Moeder is ziek. Dat is heel erg. Zij moet op moeder passen. Daarom mag ze niet mee naar de stad. Dat is ook erg. Daar is ze vreselijk boos om geweest. Toen Nella „dag” riep, heeft ze niet eens terug gegroet. Zo boos was ze. En tegen vader is ze brutaal geweest. Al dat nare kwam door die grote, grote teleurstelling. Ze heeft er nu spijt van. Heel erge spijt.

Maar. . . . Flora's boosheid is weg. Ze is nu alleen maar verdrietig. Vreselijk verdrietig. Want vader heeft gezegd: „Je houdt zeker niet van je moeder, hè?”

O, en Flora houdt juist zoveel, zo heel veel van haar. Ze houdt veel van vader. En van Angelo. En van Nella. Maar van moeder. . . . van moeder houdt ze misschien toch wel het allermeest. En nu heeft vader zo iets ergs gezegd. Zo iets heel ergs.

Flora snikt harder. Haar hoofd zakt op haar borst. Nu denken vader en Nella en Angelo dat zij niet van moeder houdt.

Het grote verdriet in Flora's hart wordt nog groter. Weet dan niemand, niemand dat ze wèl veel, héél veel van moeder houdt? Ja. Eén weet het. De Here. De Here weet alles. Door haar tranen heen kijkt Flora naar boven. Naar de blauwe, strakke lucht. De Here weet wel hoeveel zij van haar moeder houdt.

En. . . . even is Flora niet meer zo bedroefd. Het grote verdriet trekt een beetje weg uit haar hart. Maar. . . . maar. . . . vader en haar zusje en haar broer moeten het ook weten.

Plotseling kan Flora het niet langer uithouden op het stenen muurtje. Ze holt naar de keuken. Op haar tenen sluipt ze moeders kamertje binnen. Dan staat ze stil bij haar bed.

„Slaapt u, moeder?” fluistert ze.

Moeders hoofd beweegt niet. Er komt geen antwoord.

Och, Flora wil zo graag iets voor haar moeder doen. Ze kijkt eens rond. Het glas is leeg. Er is geen druppel water meer in. Gauw

gaan vullen. Met het koele water uit de buis boven de waterbak. Zo, dat is gebeurd. Wat kan ze nu nog meer doen? Moeder heeft erge dorst, denkt Flora, terwijl ze stil naar het grote glas staat te kijken. Dit water is lekker. Maar maar

En dan ineens Ja, ja, dat zal ze doen. O, ja, dat zal moeder heerlijk vinden. Dat is veel lekkerder, veel kouder dan water. En het helpt nog veel beter tegen de dorst.

Flora's ogen schitteren als ze het kamertje uitgaat.

O, ze weet zo iets moois. Zo iets moois!

14. ALS DAT MAAR GOED GAAT

Flora vliegt het erf over. Stijf houdt ze haar geldstukje vast. Háár geld. Daarvoor gaat ze iets kopen. Iets wat koud is. Daar gaat ze ijs voor kopen. Voor moeder.

In het dorpje, waar ook de school staat, is een winkeltje. In dat winkeltje verkopen ze van alles. Ook ijs.

Blij loopt ze het smalle wegje op.

O, domme Flora, als moeder nu eens iets nodig heeft? Wie zal het haar geven?

O, ongehoorzame Flora. Vader heeft gezegd: „Jij moet thuisblijven.” Nella heeft gezegd: „Niet weggaan.”

En nu ligt moeder helemaal alleen. Vader is op het land. De anderen zijn naar de stad. Er is niemand meer thuis. Niemand die op moeder past.

En op de lange eenzame weg met de donkere cipressebomen loopt Flora. Met grote blijde ogen. Op haar kleine vlugge voetjes loopt ze zo hard ze maar kan.

Ijs is lekker. En goed voor de dorst. Het helpt ook vast als je hoofdpijn hebt. Moeder zal zo blij zijn.

Ze draaft de lange laan af. Het deftige witte huis voorbij. Het smalle straatje door. Nu kunnen haar voetjes niet meer zo vlug gaan. Het wegje is smal. En er liggen scherpe steentjes op. Het helt ook erg. Als je valt!

Gelukkig. Flora komt veilig beneden. Daar is het winkeltje al. Nieuwsgierig gluurt ze eens tussen het gordijn van kralen door. Voorzichtig schuift ze het opzij. Nu maakt het zo'n leuk geluid. Ting, ting, doen zacht al die kralenkettingen. Ting, ting. Ze raken elkaar even aan en schuiven over elkaar heen, als Flora ze wegduwt en het winkeltje binnenstapt. In dat warme land hebben de winkels geen deuren zoals bij ons.

Achter de toonbank staat iemand. Het winkeltje is donker en koel. Het ruikt er vreemd. Van alles kun je er kopen.

Flora ziet eerst niemand. Buiten, op straat, is het zo licht. En hier is het bijna donker.

„Wat wil je, meisje?” vraagt een stem.

Nu ziet Flora de vrouw achter de toonbank.

„Ijs,” zegt ze. „Een grote alstublieft.”

„Laat je geld eens zien?”

Flora legt het geldstukje op de toonbank. Het is warm.

„Wil je het ijs hier opeten of buiten?” vraagt de vrouw.

O, die vrouw denkt dat zij het wil opeten. Dat ze ijs voor zichzelf koopt.

Gauw schudt Flora haar hoofd. „Inpakken,” zegt ze.

De vrouw trekt haar wenkbrauwen op.

„'t Is voor . . . moeder,” zegt Flora. Verlegen kijkt ze de vrouw aan.

Die kijkt eens beter.

„O, nu zie ik het,” lacht ze. „Jij bent Flora. Van de hoeve. Moet je moeder ijs hebben?”

„Ja, ja,” knikt Flora.

„Waarom?” vraagt de vrouw nieuwsgierig.

„Omdat. . . moeder ziek is,” fluistert Flora.

Het gezicht van de vrouw lacht niet meer. Ze denkt een poosje na.

„Ik kan het ijs wel goed inpakken,” zegt ze vriendelijk. „Maar je woont zo ver weg. Je zult dan toch nog een eind hard moeten lopen, wil het goed blijven.”

O, Flora wil wel hollen tot aan huis toe.

„Maar,” zegt de vrouw, „je kunt voor het geld ook twee sinaas-appels krijgen. Zou dat niet beter zijn? Zou dat niet verstandiger zijn, meisje? Sinaasappels kunnen niet smelten onderweg.”

Maar Flora wil geen sinaasappels hebben. Ze schudt haar hoofd.

„Ijs,” zegt ze weer. Heel beslist. „Ijs alstublieft.”

De vrouw haalt even haar schouders op. Dan neemt ze een doosje. En daar wordt de verpakte wafel ingelegd.

„Nu maar gauw naar huis,” zegt ze. „En het beste met je moeder, hoor kind.”

Flora is de winkel al uit. Ting, ting, doen de lange kettingen. Hé, hé, niet zo haastig alsjeblieft. Wees niet zo ruw met ons, meisje.

Ting, ting, klinkt het verontwaardigd. Ting, ting.

De vrouw van de winkel gaat midden op het straatje staan. Ze zet haar handen in haar zij en schudt haar hoofd, terwijl ze de dravende Flora nakijkt.

„Als dat maar goed gaat,” mompelt ze. „Als dat maar goed gaat.”

15. GA JE WEG, NARE HOND!

Flora loopt alweer over de lange laan. Heel voorzichtig draagt ze het doosje. Ze is warm en moe. Maar daar denkt ze niet aan. Ze loopt zo vlug ze kan. Het ijs mag niet smelten. Het moet koud blijven. 't Is immers voor moeder. Wat zal moeder blij zijn. Flora's ogen glanzen. Nu kan moeder eens zien hoeveel zij van haar houdt. Nog vlugger gaan haar voetjes.

Maar . . . wat is dat? Verschrikt staat Flora even stil. Een druppel komt langzaam uit het doosje en valt op haar hand. Flora wordt vuurrood. O, het ijs. . . . gaat het smelten? Nu al? Dat mag niet. O, dan moet ze nog vlugger lopen. Gauw. Weer op een drafje. Haar hartje klopt. Ze hijgt. Haar zij doet pijn.

Gelukkig, daar is ze al bijna bij het witte huis.

Woef! woef! Een hondje komt blaffend aanrennen. Het heeft een glanzend bruin lijfje. En een grappig kort staartje.

Woef! woef! . . . Ga je met me spelen, aardig meisje?

Het hondje blaft. Het danst in de rondte. Het hapt naar zijn eigen staart. Wild springt het tegen Flora op.

Flora beeft van schrik. De tranen springen in haar ogen. Met bei haar handjes houdt ze het doosje hoog boven haar hoofd.

„Ga weg, eng beest. Ga weg.”

Het hondje staat even stil. Het houdt zijn kopje schuin. En met één oog gluurt hij naar het doosje.

Woef! woef! . . . Hoort dat ding ook bij het spelletje?

Het vrolijke keffertje springt hoog tegen Flora op. Het blaft en gromt. Het doet net alsof het erg nijdig is. En 't is toch maar spelen.

Maar die bange Floor wordt nog banger. „Ga je weg, nare hond!” Flora huilt bijna. „Akelig beest, ga weg.”

Wat? Wat is dat nu opeens? Begint het te regenen? Er valt een druppel op haar neus. Nog één.
Nee, 't is geen regen. Tik, tik, gaat het. 't Zijn geen regen-
druppels. 't Zijn. . . . ijsdruppels!
Flora drukt het doosje tegen zich aan. Het voelt nat. En ook al
een beetje slap.

Woef! woef! blaft het hondje.
Tik, tik. Het krijgt ook een druppel op zijn neus. Brrr. Zijn koude
hondeneus wordt nog kouder nu.
Woef! woef! Wat is dat voor een raar gedoe?
Het beest snuffelt en likt. Het springt tegen het doosje op en zet
er zijn scherpe tandjes in. Het gromt en bromt. Het doosje valt
op de grond.

„Geef hier,” huilt Flora.

Woef! woef! Dat smaakt lekker, hoor. Ik had juist zo'n dorst.

Met ogen groot van ontzetting ziet Flora even toe. Maar dan ineens durft ze.

„Ga weg, dief,” roept ze. En ze geeft zo maar het hondje een klap.

Het dier krimpt bang ineen. Maar als Flora vlug het doosje op pakt — och, het is helemaal nat en raar en vies —, springt het er weer op af en rukt er nijdig aan.

„Laat los,” roept Flora boos.

Woef! Laat jij los.

Plotseling staat het hondje doodstil. In de verte fluit iemand. Heel hard. Het hondje kwispelt met zijn staartje. Het spitst zijn oortjes. Rrrt. Als een pijl uit de boog rent het de hoek om. Zijn pootjes rikketikken over de weg. Woef! woef! Ik kom er al aan, hoor.

Bij het gele plasje op de weg knielt Flora neer. Daar ligt de ijs-wafel. Het ijs. . . . voor moeder. Dikke tranen stromen over Flora's wangen.

Daar zit Flora nu. Bij het gele vieze plekje op de grond, dat, pas geleden, nog zo'n mooie wafel was. Niemand ziet haar. Want de lange laan is heel stil. En niemand weet hoe bedroefd ze is. Hoe groot haar verdriet is. Niemand weet hoe bang ze is. En niemand weet dat ze nu niet meer naar huis durft.

Arme Flora. Arme. . . . arme Floortje.

16. WAAR IS FLORA?

Vader loopt achter zijn ossen.

„Oela-tsaa,” roept hij. „Toe, beesten, lopen jullie eens een klein beetje vlugger.”

Langzaam trekken de dieren de ploeg. Zij hebben geen haast.

Vader kijkt eens op zijn horloge. Ik ga maar naar huis, denkt hij. Ik wil graag weten hoe het met moeder is. En voor Flora is het ook niet prettig zo alleen op de hoeve. Ze zal het zo stil hebben. En misschien heeft ze wel hulp nodig voor moeder.

Vader jaagt de ossen de weg op. Langzaam sjokken de bleke dieren verder. Maar plotseling staan ze stil. Er komt iets aan. Iets wat bromt en knort en vreselijk veel lawaai maakt. Wat is dat voor een griezelig dier?

Vader staat ook stil. Er komt een scooter aanrijden. Op de scooter zit een man. Met zwarte haren en een grote zwarte snor. Als hij de ossen ziet staan, mindert hij vaart.

„Ha, Bosco,” groet vader.

De man van de scooter stapt af.

„Ik ga wel aan de kant,” zegt hij. „Dan kunnen je ossen erlangs.”

Vader maakt een praatje. Hij vertelt ook dat moeder ziek is. En dat zijn dochtertje nu op haar past.

„Ga dan maar gauw naar huis,” zegt de man. „Je bent er nog lang niet met die hardlopers.”

Vader lacht.

„Ja,” zegt hij, „die hebben nooit haast.”

Als de ossen voorbij zijn, wipt de man weer op de scooter. Rrrt, weg is hij al.

„Oela-tsaa,” spoort vader zijn dieren aan. „Loop toch eens een beetje vlugger.”

Vader wordt ongeduldig. Hij is ook een beetje ongerust.

De dieren durven nu wel weer. Dat griezelige, die lawaaimaker is weg. Het wegje is weer veilig.

Vader heeft de ossen in de stal gebracht. Dan kijkt hij het erf rond. Er is niemand te zien. Flora is zeker binnen, denkt hij. Maar in de keuken is ze ook niet.

Voorzichtig kijkt vader in de slaapkamer. Moeder is wakker. Ze glimlacht.

„Ben je weer wat beter?” vraagt vader.

Moeder knikt. Ze zegt dankbaar: „Ja, hoor. De hoofdpijn is over. 't Was wel erg. Maar 't heeft kort geduurd gelukkig.”

Daar is vader o zo blij om.

„Heeft Flora je goed geholpen?” vraagt hij vrolijk.

„Flora?” vraagt moeder. „Ik heb haar eigenlijk niet gezien. Is ze niet mee naar de stad?”

Tussen vaders ogen komt een rimpel. Maar hij wil moeder niet ongerust maken. Daarom zegt hij: „Ze zal wel buiten zijn.”

Op het erf klinkt gebrom en veel lawaai.

„O, daar zijn Nella en Angelo zeker,” zegt moeder opgewekt.

Voorzichtig steken die twee hun hoofden om de kamerdeur. Als ze moeder zien glimlachen, worden ze toch zo blij.

„Bent u weer wat beter?” vraagt Nella.

Moeder knikt.

„Wat zijn jullie fijn vroeg.”

„We hebben hard gereden,” vertelt Angelo.

Nella heeft eau de cologne voor moeder gekocht. Een grote fles.

Moeder is er heel blij mee.

„Ik heb ook weer een kleed meegekregen,” babbelt Nella vrolijk.

„Nu zijn er geen vlinders op getekend, maar bloemen.”

Een klein pakje houdt ze nog in haar hand. Haar ogen gaan door de kamer.

„Waar is Flora?” vraagt ze.

Het blijft een poosje stil.

Dan zegt vader: „Ze is misschien op het erf. Bij de dieren. Ik ga even kijken.”

Nella gaat ook haar zusje zoeken. Ze wil haar zo graag verrassen.

Het kleine pakje is voor Flora. Ze zal er zo blij mee zijn.

Vader zoekt. En Nella zoekt.

Flora is niet op het erf. Ook niet bij de dieren in de tuin. Ook niet bij de twee meloenen.

Vader begrijpt er niets van. Nella begrijpt er ook niets van.

Als ze weer in de keuken zijn, kijken vaders ogen ongerust en boos tegelijk. En Nella's ogen kijken heel bezorgd.

17. HOE MOET DAT NU?

Langs de kant van de laan ligt een omgehakte boom. Flora leunt er verdrietig tegenaan.

Nu ze geen ijs heeft, nu ze niet kan laten zien dat ze wèl veel van moeder houdt, durft ze ook niet meer naar huis. Want vader zal zo boos zijn. Hij heeft immers gezegd dat ze voor moeder moest zorgen.

En vader zal nu ook merken dat ze weggelopen is. Want het is vast al laat. Hij zal denken: Zie je wel dat Flora niet van haar moeder houdt?

Flora's ogen kijken triest naar de grond.

Er klinkt geluid van stemmen op de weg. Flora gluurt om het hoekje van de boomstam.

Er komen twee mensen aan. Een dame en een heer. Hun stokken doen tik-tik, tik-tik op de harde weg.

O, wat schrikt die Flora. Daar lopen de twee vreemdelingen die

gisteren water hebben gedronken. De heer heeft nu een witte bloes aan. *Hij* heeft het geldstukje gegeven.

Als hij haar nu ziet en vraagt wat ze ermee gedaan heeft?

Flora schuifelt schichtig weg. Gauw. Weg van die vreemdelingen.

Ze dwaalt door de stille velden. Een hagedis met een lange staart stuift verschrikt in zijn muurholletje.

Flora ziet het mooi gekleurde diertje niet. Ze trapt zo maar op een mierennest. Dat ziet ze ook al niet. Maar ze voelt het wel. Er kriebelt wat op haar blote benen. Er kruipt iets over. Er prikt wat ook.

Flora bukt zich en wrijft. „Ga weg, nare mier,” bromt ze. Maar ze kijkt toch wel nieuwsgierig naar al die mieren.

Aan de kant van het paadje blijft ze staan. Er komt een grote rij mieren aan. Achter elkaar lopen ze. Als soldaten in het gelid. Ze dragen ieder een dennenaald en slepen en sjouwen die voort. Die dennenaald is nog groter dan zij zelf zijn.

Nieuwsgierig bukt Flora zich. Waar gaan al die mieren heen? Naar het nest waar zij op getrapt heeft? En waarom sjouwen ze met dennenaalden? Gaan ze een nieuw nest maken? Maar dit nest is alleen maar een gat in de grond.

Brr, daar kruipt weer zo'n griezelig dier over haar voet.

Flora heeft genoeg van al die ijverige, sjouwende beesten. Ze sjokt weer verder. Almaar verder. Tot ze op het laatst een huisje ziet. Dat huisje heeft een grote tuin. En in die tuin staat. . . . een pomp.

Bij de pomp staat een vrouw. Een oude vrouw. Ze heeft wit haar. 't Lijken wel zilveren draadjes die glanzend in de zonneschijn.

Flora komt nieuwsgierig een stapje dichterbij.

Wat doet die vrouw? Op de grond, vlak bij haar, staat een mandje. Een mandje met rode tomaten.

Als Flora die tomaten ziet, krijgt ze nog meer dorst. Eén zo'n lekkere frisse tomaat. Zou ze erom vragen? Ze kent het vrouwtje niet. Zou ze roepen?

Maar het vrouwtje kijkt al op. Haar goedge vriendelijke ogen kijken het meisje aan.

„Wat kom je doen?” vraagt ze.

Flora geeft geen antwoord. Strak kijkt ze naar het mandje met de rode vruchten.

De ogen van het vrouwtje lachen.

„Heb je dorst?”

Flora knikt van ja.

„Neem er maar één,” zegt de vrouw vriendelijk. En ze wijst naar de tomaten.

En dan staat Flora te smullen. Nu ook nog een beetje water drinken. Heerlijk. O, heerlijk.

De vrouw staat lachend te kijken.

„Je bent nu weer sterk,” zegt ze. „Help me dan maar even de emmer water naar boven dragen. Ik neem de mand. En samen dragen we de emmer. Die is zwaar, hoor.”

Voetje voor voetje gaat het, heel langzaam, het steile tuinpadje op.

Flora wordt er warm van. Ze hijgt. De oude vrouw ook. Gelukkig, ze zijn boven. Daar staat het huis.

„Zet hh maar hh neer,” hijgt het vrouwtje. „Je hebt hh hh me goed geholpen, hoor. Hoe heet je?”

„Flora.”

„En waar woon je? Hoe kom je hier zo alleen? Ben je verdwaald? Of heb je een boodschap?”

Flora knikt van ja en schudt van nee.

De vrouw gaat op de bank zitten.

„Waar staat je huis?” vraagt ze.

Als Flora vertelt hoe de hoeve heet, roept de vrouw verschrikt:
„Maar meisje, wat ben je dan ver uit de buurt. Weet je de weg
wel naar je huis? Je moet gauw teruggaan, hoor.”

Maar Flora weet de weg niet. Helemaal niet.

„Wat zullen je ouders ongerust zijn,” zegt de vrouw bezorgd.
„Hoe moet dat nu?”

Ja, hoe moet dat nu? Dat weet Flora ook niet.

„Je bent een dwaas meisje, hoor,” moppert het vrouwtje. „Wie
gaat er nu zo ver van huis.”

Flora friemelt aan haar jurkje. Ze kan toch niet vertellen dat ze
voor moeder naar het dorp wilde gaan. Het wordt zo warm achter
haar ogen als ze aan moeder denkt. Moeder die ziek is. En hele-
maal alleen.

„Hoe moet dat nu?” mompelt het vrouwtje weer.

18. OP DE SCOOTER NAAR HUIS

Er komt een man uit de schuurdeur. Hij heeft zwarte haren. En een grote zwarte snor. Verwonderd ziet hij naar het vreemde meisje.

„Flora is verdwaald,” zegt de moeder van de man. „Ze woont op de „Nella-hoeve”.”

De man neemt de pijp uit zijn mond. Hij kijkt Flora lang aan. Dan zegt hij: „Hoe kom jij hier? Jij moet op je zieke moeder passen.”

Flora schrikt. Ze wordt vuurrood. En ze kijkt met grote bange ogen.

Wie is die man? Hoe weet hij dat? O, hoe weet die vreemde man dat?

De oude vrouw kijkt heel verbaasd.

„Ja,” zegt de man weer, „je moeder is ziek. En jij moet op haar passen. En nu sta je hier? Hoe kan dat? Daar begrijp ik niets van. Vertel maar eens op.”

Ja, nu moet Flora wel vertellen gaan.

Als ze klaar is, zegt de vrouw: „Dwaas kind. Lief kind.”

De man trekt eens aan zijn pijp. Het vrouwtje schudt haar hoofd. Beiden kijken ze Flora aan. Ze wordt er zo vreselijk verlegen van. Haar hoofd zakt hoe langer hoe dieper op haar borst.

Het blijft een hele poos stil. Eindelijk staat de man op. Hij klopt zijn pijp uit en steekt hem in zijn zak.

Een poosje kijkt hij naar de tuin. Daar moet nog heel wat in gewerkt worden vandaag. Want morgen is het zondag. Maar . . . dit kind, dit domme kind, moet eerst thuisgebracht worden.

Hij bromt: „Ik moet je dan maar thuisbrengen. Want je vader zal zo ongerust zijn. En je moeder zou er nog zieker van kunnen worden als ze hoort dat jij weg bent.”

Flora's onderlipje bibbert.

En dan mag Flora op de scooter staan. Voorop.

Het vrouwtje roept: „Bosco, voorzichtig rijden, hoor. Flora, houd je goed vast, hoor! Val er niet af.”

Stevig houdt Flora het stuur vast. De man geeft gas. Heel voorzichtig rijdt hij het wegje af. Heel langzaam neemt hij de bocht. Dan gaat het vlugger. Al vlugger. Nu zijn ze al op de laan. De lange laan met de cipressebomen. De witte strik van Flora wappert vrolijk heen en weer. Wat gaat het hard.

Flora is bang en blij tegelijk. Bang voor vader omdat ze ongehoorzaam is geweest. Blij omdat ze weer naar huis gaat. Naar moeder.

Op het paadje tussen de wijngaarden gaat de scooter langzaam rijden. Nog langzamer. En dan zijn ze plotseling op het erf. De scooter staat stil. Flora stapt af. Verlegen kijkt ze de man aan.

„Gauw naar binnen,” zegt hij kort. En weg is hij alweer.

De keukendeur gaat open.

Nella kijkt met ogen als schoteltjes.

„Daar is ze,” roept ze. „Daar is Flora weer.”

Angelo komt uit de schuur.

„Daar is Flora weer,” roept hij ook.

Vader kijkt voor het keukenraam. Dan loopt hij gauw naar moeder.

„Daar is Flora weer,” zegt hij blij.

„O, gelukkig,” roept moeder dankbaar. En ze slaakt een zucht. Een diepe zucht. Van opluchting.

Ze is zo vreselijk ongerust geweest. Maar nu is alles weer goed.

Flora is weer terug.

Moeder stapt uit bed. Ze gaat zich gauw aankleden. Want nu heeft ze ook wel trek in het eten dat Nella al klaargemaakt heeft.

19. KONING SAUL

Flora staat in de keuken. Ze durft haast niet rond te kijken. Gauw slaat ze haar zwarte ogen neer.

Vader vraagt boos: „Waar ben je geweest? Waarom heb je niet op moeder gepast?”

Nella roept uit: „Hoe komt je jurk zo vuil? Hij zit vol vlekken.” Flora kijkt naar haar jurk, die vanmorgen nog zo schoon was. Er zijn vlekken op. Vlekken van hondepoten! Ook gele vlekken. IJsvlekken!

De keukendeur gaat open. Moeder komt binnen.

O! Is moeder weer beter? Is ze niet meer ziek? Hoeft ze niet meer in bed te liggen?

Flora's ogen glanzen. Ze vliegt naar moeder toe. Ze slaat haar armen om moeders hals.

„Kalm, kind,” zegt moeder. „Waar ben je toch geweest?”

Flora's wangen worden rood. Haar knieën beven. Moet ze nu weer alles gaan vertellen? Schuw kijkt ze moeder aan. Dan vader. Wat ziet hij haar raar aan.

Maar vader zegt: „We gaan eerst eten. We hebben allemaal trek. Vanmiddag hebben we maar weinig gehad, want er was een lege plaats aan tafel. Nu is moeder gelukkig weer bijna helemaal beter.”

Flora sluipt stil naar haar stoel.

Als de maaltijd afgelopen is, neemt vader de kinderbijbel. Hij bladert er even in en dan begint hij te lezen. Van een koning, die ten strijde moest trekken. De koning moest een groot volk uitroeien. Dat volk was heel goddeloos. Gods heilige ogen konden de zonden van dat slechte volk niet langer zien.

Ook kreeg koning Saul nog een ander bevel. Hij mocht niets en niemand sparen. Alle mensen moesten gedood worden. Alle die-

ren moesten gedood worden. En alle dingen vernietigd. Maar... Saul deed het niet. Hij spaarde de koning van dat vijandelijke volk en liet hem voor zich uitlopen. En veel mooie vette dieren voerde hij ook mee.

Toen kwam de oude profeet Samuël.

Saul zag hem komen. En vlug liep hij de oude priester tegemoet.

„Ik heb gedaan, wat de Here gezegd heeft,” zei hij gauw.

Samuël keek boos.

„Wat hoor ik dan voor een lawaai?” vroeg hij stroef. „Blatende schapen? En loeiende koeien?”

„Nu ja,” antwoordde de koning, „die hebben we gespaard. Om de Here te offeren. Maar al de andere dieren zijn dood.”

„Houd op, koning,” zei Samuël. „Zondig niet meer. Waarom zijt ge niet gehoorzaam geweest? Waarom hebt ge de Amalekieten niet uitgeroeid?”

Maar de dwaze koning erkende nog geen schuld. Hij antwoordde haastig: „De Amalekieten heb ik verslagen. Alleen de koning niet. En het volk heeft schapen en runderen meegenomen. Om te offeren.”

„Maar dat wil de Here niet,” zei Samuël. „De Here wil in de eerste plaats dat Hij gehoorzaamd wordt. En dan pas een offer.”

Toen kwam er een grote straf voor koning Saul. Het koningschap zou van hem afgenomen worden. Maar dat was het allerergste niet. De Here zei ook, dat Hij Saul verworpen had. Omdat de koning Hem verworpen had.

Vader sluit de kinderbijbel. Nu vouwen ze hun handen en buigij hun hoofden.

Vader bidt. Hardop. Hij dankt God dat moeder weer bijna beter is. Hij dankt God ook voor Flora's terugkomst. En vader prijst de Here voor Zijn goedertierenheid.

20. WAT VERKEERD IS, IS ALTIJD VERKEERD IN DES HEREN OOG

Nella ruimt de tafel af.

Flora kijkt bedremmeld voor zich. Nou zal het komen, denkt ze.

En ja, hoor. Daar heb je het al.

Vader zegt: „Kom eens bij me en vertel me alles. Waar ben je geweest?”

„In het dorp.”

„Waarom?” vraagt vader verbaasd. „Wat moest je daar doen?”

„Ijs halen,” zegt Flora verlegen.

„Ijs?” vraagt vader verontwaardigd. „Moest je naar het dorp om ijs te gaan snoepen? Schaam je.”

O, Flora kijkt vader met grote ogen aan. Er komen dikke tranen in. Vader denkt dat zij ijs wou kopen om zelf op te eten. En het was toch voor moeder!

„Nee, nee,” zegt ze. „Nee, nee, vader.”

„Niet om op te eten? Waarvoor had je dan ijs nodig?” vraagt vader ongelovig.

„Voor. . . . moeder.” Flora buigt haar hoofd. Ze friemelt aan het tafelkleedje. „En. . . . en. . . . ik hou toch veel van moeder.”

Dan bergt ze snikkend haar hoofd in moeders schoot.

Vader trekt hoog zijn wenkbrauwen op. Over Flora's zwarte haar kijkt hij moeder aan. Moeder kijkt vragend naar vader.

„Hou eens op met huilen,” zegt vader. „Er is iets in je verhaal wat ik niet begrijp.”

Moeder veegt Flora's tranen weg.

Nu durft Flora wel vertellen. Want vaders stem klonk niet meer boos.

En dan vertelt ze alles. Dat vader heeft gedacht dat ze niet van

moeder houdt. En dat ze daarom ijs wilde halen. Om te laten zien dat ze *wel* veel van moeder houdt.

„En” hakkelt ze verder, „. . . . toen kwam er een hond. En ik was er bang voor. En het ijs viel. En toen durfde ik niet naar huis.”

„Wie heeft je dan thuisgebracht?” vraagt moeder na een poosje.

„Er was een vrouw. En ik kreeg een tomaat. En er was een man. Ik mocht mee op de scooter.”

„Dat was Bosco,” roept Nella uit. „Ik zag hem nog net.”

Moeder streelt zacht Flora's haar.

„Ik houd wel van u,” snikt Flora.

„Maar kindje,” zegt moeder, „dat weet ik toch wel. Dat weten we allemaal, hoor. Vader ook.”

Moeder kust Flora's natte wang.

Vader pakt zijn grote zakdoek en veegt haar gezichtje schoon. Hij zet haar op zijn knie.

„Niet meer huilen,” zegt hij vriendelijk. „Je moet eens goed naar me luisteren, Floor. Ik dacht dat je niet van moeder hield, want je was zo boos omdat je thuis moest blijven. Gelukkig weet ik dat nu wel beter. Maar ik had gezegd dat je thuis moest blijven. En voor moeder moest zorgen. Dat heb je niet gedaan. Dat was ongehoorzaam en dom. Want nu kon moeder aan niemand vragen als ze eens iets nodig had. Ik was op het land. Ik dacht dat ik je helemaal vertrouwen kon.”

Het is heel stil in de keuken.

„Je bent ongehoorzaam geweest, kind. Daar houd ik niet van. De Here houdt ook niet van kinderen die ongehoorzaam zijn. Wat verkeerd is, is *altijd* verkeerd in des Heren oog.”

Moeder zegt: „Het was heel goed bedoeld, maar wel dom gedaan, Floortje.”

„Ik zal het niet weer doen,” snikt Flora.

„Geef me maar een kus,” zegt vader. „Straf krijg je niet. Je hebt al genoeg verdriet gehad.”

O, wat prikt vaders snor. Flora veegt vlug haar wang af. Daar moet Nella om lachen. Ze proest het plotseling uit. Moeder glimlacht even.

„Vraag vanavond maar om vergeving, Floortje,” zegt moeder zacht. „In je avondgebedje. Want ongehoorzaam zijn is zonde.” Floortje knikt verlegen.

Vader gaat de keuken uit. De koeien, die het hele jaar op stal staan, moeten gemolken worden. En de beide bleke ossen, die vader altijd zo trouw helpen, moeten gevoederd worden. Ze kunnen heel wat op. Ze hebben het ook best verdiend.

21. „RAAD EENS”

„Floor,” wenkt Nella, „kom eens bij me. Ik heb wat voor je.” Nieuwsgierig loopt Flora naar de keukentafel. Krijgt ze wat? Heeft Nella iets meegebracht uit de stad?

„Je hebt het niet verdiend,” zegt Nella. „Maar je krijgt het toch. Weet je *wat* het is?” Ze houdt een klein pakje omhoog.

Nee, natuurlijk weet Flora dat niet.

„Raad eens,” lacht Nella.

Maar Flora kan niets raden.

En dan geeft Nella het pakje maar gauw. In dat pakje zit. . . . een flesje eau de cologne.

„Voor de zondag,” zegt Nella vrolijk. „Voor in je tasje.”

„Nee, voor je neus,” broemt een stem achter haar.

Angelo gluurt eens naar het pakje.

„Ik heb ook wat voor je, wegloopster,” zegt hij. „Maar eerst moet je iets raden.”

Flora kijkt haar broer vragend aan.

„Ik weet een raadsel,” zegt Angelo. „Als je het raadt, krijg je iets van me.”

En dan vertelt Angelo een oud bekend raadseltje. Maar voor Flora is het nog helemaal nieuw.

„Er was eens een jagersman. Die ging op de jacht. Hij zag een boom staan. Een mooie grote boom met brede takken. In die takken zaten acht vogeltjes. Acht vinkjes. Wacht, dacht de jager, ik zal jullie eens gauw schieten. Hij legde aan en pief, paf, poef, hij schoot. Drie vinkjes vielen er naar beneden. Nu moet jij raden, hoeveel er toen nog overbleven.”

„Vijf,” zegt Flora dadelijk.

„Mis,” lacht Angelo. „Helemaal mis. Is dat nu een antwoord voor een kind dat al op school gaat?”

Flora krijgt een kleur. Met verlegen ogen kijkt ze haar broer aan.

„Domoor,” zegt Angelo. „Er bleef natuurlijk niet één vinkje over. De andere vlogen weg!”

Och, ja, natuurlijk, denkt die domme Floor. Nu krijg ik zeker niets.

Maar Angelo steekt toch zijn hand in zijn zak. En dan geeft hij Flora een groot stuk chocola.

Chocola! Flora's ogen glanzen. Chocola is heel duur in het land waar zij woont.

„O, dank je wel,” roept ze blij. „Dank je wel.”

„Ook voor de zondag,” zegt moeder. „Stop alles maar in je tasje.”

Vrolijk huppelt Floortje naar buiten. Haar tasje ligt op het stenen muurtje. Even ruiken aan de eau de cologne. Heerlijk. Nu de chocola erin. Even proeven? 't Is toch bijna zondag! Zal . . . zal ik er een stuk afbijten? denkt ze. Maar ze doet het niet. Ze wil

niet graag weer ongehoorzaam zijn. Net zoals die koning over wie vader gelezen heeft. Flora is veel te blij, veel te dankbaar dat niemand meer boos op haar is. Dat alles weer goed is.

22. WELTERUSTEN

Nella heeft Flora naar bed gebracht. Nu zit ze rechtop in haar ledikantje en vouwt eerbiedig haar handjes. Heel ernstig bidt ze. Om vergeving voor haar boos zijn en haar ongehoorzaamheid. Ook vraagt ze of de Here moeder weer helemaal beter wil maken. Zie, nu is Floortje helemaal gerust. Maar slapen kan ze nog niet. Ze heeft veel om aan te denken. Morgen mag zij mee naar de kerk. Op de scooter. Vader zal in het midden zitten. Vader stuurt. Angelo gaat achterop. En zij mag voorop staan. Net zoals vanmiddag bij die vreemde man met zijn grote zwarte snor. Brr. Nee, daar wil ze nu niet meer aan denken.

Nella zal een schoon jurkje klaarleggen. Het andere met die hondepoten- en ijsvlekken zal Nella maandag wassen. Ze mag ook een mooie strik dragen morgen. En het tasje gaat natuurlijk mee. Het tasje met de eau de cologne en de lekkere chocola. Of zal de reep smelten onderweg?

Zouden ze nog over de mooie oude brug rijden? En misschien even afstappen? Flora hoopt het maar.

Het is nacht. De mensen en de dieren zijn in diepe rust.

Bij de oude brug staat een groot hotel. Daarin slapen de heer en de dame. Ze zijn moe van de grote wandelingen door het warme mooie land.

Het kleine hondje van het witte huis slaapt ook. Het droomt van

rare dingen. Van druppels die zo maar, ineens, op zijn neus vallen. Tik, tik, tik, doen die druppels. Het hondje bromt en gromt zachtjes. Het draait zich eens slaperig om in zijn mooie mandje. En in de stal van de hoeve waar Flora woont, is alles ook stil. De koeien, de beide ossen, de kippen, de kalkoenen, alles en iedereen slaapt. Ook al de mensen. Ze hebben hun zondagse kleren klaargelegd. Want de zondag is niet alleen een rustdag, maar ook een feestdag. Welterusten allemaal! Slaap maar lekker in het land van de bleke ossen!

23. ALLEEN VOOR 'S ZONDAGS

En nu is het zondag.

„Opstaan, Flora,” roept een stem.

Maar Flora is al wakker. En ook bijna reeds aangekleed.

De deur van het kamertje gaat open. Nella komt binnen. Ze kijkt een beetje trots. Waar kijkt ze zo trots naar?

„Alsjeblieft,” zegt ze, „dit is voor jou.”

En wat geeft ze dan aan Flora? Een nieuw jurkje. Nella heeft het zelf gemaakt. 't Is groen. En er zijn mooie figuurtjes op geborduurd. Rijtuigjes. Met kleine dravende paardjes ervoor.

„Mooi?” vraagt Nella.

„Prachtig,” zucht Flora. Haar ogen stralen. En heel voorzichtig trekt ze het nieuwe jurkje aan.

„Alleen voor 's zondags, hoor,” waarschuwt Nella.

Flora knikt. Natuurlijk, alleen voor 's zondags. Dan slaat ze bei haar armpjes om de hals van die lieve Nella.

„Dank je wel,” zegt ze blij. „Dank je wel.”

In de keuken staat het ontbijt al klaar. Vader en Angelo zitten te wachten. Maar . . . moeder is er niet.

„Is moeder weer ziek?” vraagt Flora bang.

„Nee,” zegt vader. „Maar moeder blijft nog een poosje liggen. Ga zitten, Floor. We zijn al wat laat.”

Nu is Flora gerustgesteld. Vlug eet ze haar bordje leeg. Dan gaat ze gauw moeder goedendag zeggen, want vader en Angelo zijn al klaar. Die staan bij de scooter. Buiten, op het erf.

Angelo laat even de motor brommen. De kippen trippen haastig weg.

Kro-k? kro-k? kro-k? kakelen ze zenuwachtig. Hun kopjes gaan

vlug op en neer. Trip, trip, trip, gaan hun pootjes. Kro-k? Wat is dat voor lawaai?

De kalkoenen zijn niet zo bang. Maar ze verdwijnen toch ook maar van het erf. Dat is in ieder geval veiliger. Je kunt nooit weten.

Flora staat parmantig voorop. Het tasje met de eau de cologne en de reep houdt ze stevig vast.

Vader gaat zitten en pakt het stuur beet. Angelo springt achterop. Daar gaan ze. Rrrrt, het erf over.

„Dag,” roept Nella.

„Dag,” roept Floortje. Maar ze durft niet omkijken. Haar kleine handjes houden ook het stuur vast. Tussen vaders grote handen in.

Vader rijdt eerst langzaam. Het paadje tussen de wijngaarden is maar smal. En heel erg hobbelig. Flora houdt zich goed vast.

Nu draait vader de lange laan in. En dan gaat de scooter harder rijden. Ze vliegen langs de donkere statige cipressen. Daar zijn ze al bij het witte huis.

Flora gluurt uit haar ooghoeken. Is die hond er weer? Dat vreselijke beest? Die ijswafeldief? Ligt er nog een plasje op de weg?

Maar Flora kan niets zien. 't Gaat veel te vlug. Ze rijden het dorpje door. Het grote plein over. Vader remt. Want nu maakt de weg een scherpe bocht. En dan gaat het, voorzichtig, naar beneden. Naar de stad. Flora ziet al veel hoge torens.

Er lopen heel veel mensen in de straten van de stad. Vader rijdt langzaam.

Maar in het straatje waar de kleine kerk staat, het kerkje van de Waldenzen, is het stil.

Flora stapt van de scooter af. Ze is een beetje stijf. En haar knokkels zijn rood. Zo heeft ze het stuur vastgehouden.

Vader zet de scooter tegen de kerkmuur. Hij kijkt eens op zijn horloge.

„We zijn laat,” zegt hij.

Angelo kijkt ook op zijn horloge.

Bij het kerkje staan veel scooters. Ook fietsen. En een grote zware motor.

Als vader het kerkje wil binnengaan, komt er nog een scooter aan. Flora kijkt met grote ogen. Dat is. . . . dat is de man met de grote zwarte snor, die haar gisteren heeft thuisgebracht. En die vrouw achterop is het vriendelijke vrouwtje met de zilveren haren.

„Dag, Bosco,” groeten vader en Angelo. „Dag, mevrouw.”

Flora groet ook heel verlegen. Is de man nog boos op haar?

Het oude vrouwtje knikt Flora vriendelijk toe. Ze herkent het verdwaalde meisje wel.

Dan stappen ze allemaal de kerk binnen. Het orgel zwijgt. En de dominee staat al op de preekstoel.

Het kerkje is vol. Maar achterin zijn nog een paar plaatsen vrij. Flora mag tussen vader en Angelo in zitten. En dan begint de dienst.

24. IN DE KERK

De dominee leest een gezangvers voor. Het orgel speelt nu zacht een voorspel. Daarna gaan de mensen zingen. Flora zingt ook mee. Ze kent het versje wel. Moeder zingt het thuis wel eens.

Heer, Gij hebt mij het leven
Tot deze dag gegeven;

'k Roep U als Vader aan.
Uw trouw ging niet verloren,
Ik mag U toebehoren.
Gij hebt mijn schuld te niet gedaan.

Als het vers uit is, gaat de dominee bidden. En daarna begint de preek. Flora luistert goed. Ze kan er heel veel van begrijpen. De dominee preekt over de wonderbare visvangst.

„De Here stond eens in het scheepje van Petrus,” zegt de dominee. „En Hij zei tot de vissers: „Steek af naar de diepte en werp uw netten uit om te vangen.”

Maar Petrus riep verwonderd: „Heer, wij hebben de hele nacht gevist en niets gevangen.”

De Here keek Petrus even aan. En dadelijk zei Petrus toen: „Doch op Uw woord zal ik het net uitwerpen.”

En wat vingen ze toen veel. Trekken moesten ze, uit alle macht. Andere vissers kwamen gauw helpen. Ook Jacobus en Johannes. En Petrus? Toen hij dat volle net zag, viel hij neer aan Jezus' voeten. In diepe eerbied. Ja, maar ook in grote schaamte. Wat was zijn Meester groot en heilig. De Here kent de diepte van de zee. Maar Petrus weet dat de Here ook de diepte van zijn hart kent. En daar is veel slechts in.

Petrus schaamt zich zo dicht te zijn in de heilige nabijheid van de Here Jezus. Zo maar te mogen zien in Zijn heilige ogen.

Hij krijgt het er benauwd van. Zo benauwd, dat hij plotseling uitroept: „Here, ga uit van mij, want ik ben een zondig mens.”

En dat zijn we allemaal,” gaat de dominee verder. „Zondige mensen, die voor Gods heilige ogen niet kunnen bestaan. En nu zien we ook weer hoe heerlijk en vol troost het evangelie is.

De Here antwoordt niet aan Petrus: „Ga jij maar weg, grote zondaar.” Maar de Here Jezus heeft hem om die uitroep des te meer

lief. Hij troost Petrus. En zegt hem door te zeggen: „Wees niet bang. Van nu af aan zult gij mensen vangen.”

Dat betekent dat Petrus aan andere mensen zou mogen vertellen van Jezus' liefde. Van Jezus' macht en grootheid. Dat hij nu andere mensen tot de Heiland zou mogen brengen. Zodat ze gelukkig kunnen worden. Voor altijd.”

De dominee zwijgt. Het orgel speelt een mooie melodie. Dan wordt er weer gezongen. Het klinkt erg mooi.

Nu gaat de dominee danken. Flora vouwt eerbiedig haar handjes. Alle mensen gaan opstaan, als de dominee „amen” gezegd heeft. Ze zingen weer een lied. Flora kent het niet. Maar ze mag bij Angelo in het boekje kijken.

Als de dienst afgelopen is, schuifelen de mensen langzaam het kerkje uit. Vader en Angelo en Flora staan het eerst buiten. Daar komt de vriendelijke oude vrouw naar Flora toe.

„Was je gisteren gauw thuis, kind?” vraagt ze. Haar ogen lachen. Flora knikt verlegen. De vrouw grabbelt in haar tasje.

„Voor jou,” zegt ze.

Drie snoepjes, ziet Flora. In leuke papiertjes.

Als Flora wil bedanken, is de vrouw al weg. Ze moet nog veel bekenden begroeten, want in de week ziet ze bijna nooit iemand. Ze woont ook eenzaam. Net als Flora's familie.

Flora gaat in de schaduw zitten. Op een stenen paaltje. Ze heeft een rood, een blauw en een groen snoepje. Welk zal ze het eerst opeten? Het groene maar. Groen bij groen, denkt Flora. En ze kijkt naar haar jurkje. Lekker, hoor. Nu de rode? Of de blauwe? Nee, die twee gaan in het tasje. Die zijn voor moeder en voor Nella.

Flora ziet ook weer de reep. Even kijken waar vader en Angelo zijn. Die staan druk te praten met de andere kerkgangers.

Dan gaat de reep naar haar mondje. De kerk is uit. En het is zondag. Nu mag ze hem toch zeker wel opeten!
Als de reep helemaal op is, heeft Flora een snor. Een bruine snor.
Van chocola.
Angelo ziet het.
„Was die reep zo lekker, dat je gezicht ook mee moest eten?”
bromt hij.
Gauw veegt hij haar mond en handjes schoon.
Vader komt aanlopen.
„Zo, nu kun je tenminste weer met ons mee,” lacht vader.
„Mee?” vraagt Flora. „Waar naar toe?”
„Dat zul je wel zien. Geef me maar een hand.”

25. DE MOOIE DEUR

Langzaam lopen ze door de mooie stad. Er zijn veel grote kerken.
Met groene en roze en witte kleuren.
„Dat is allemaal marmer,” wijst vader.
„Wat is marmer, vader?”
„Een steensoort. Maar heel hard. En duur.”
Ze komen voorbij een groot gebouw. Met witte en zwarte strepen.
„Die zijn ook van marmer gemaakt,” zegt Angelo.
Maar Flora kijkt niet naar die strepen. Ze ziet plotseling zo iets moois. Zo iets prachtigs. Een deur van goud!
Haastig trekt ze aan vaders hand. „Is dat goud, vader?”
Vader schudt zijn hoofd.
„Brons,” antwoordt hij.
„Wat zijn dat voor poppetjes?” vraagt Flora nieuwsgierig.

De deur heeft tien vakjes. In ieder vakje staan figuurtjes afgebeeld.

„'t Zijn allemaal voorstellingen uit de Bijbel,” vertelt vader. „Kijk,” wijst hij, „dit stelt de schepping voor. Hier staat Adam. En daar is Eva. En in dit vakje zie je Kaïn en Abel.”

„En daar is Noach, die uit de ark komt,” roept Angelo. „En in dit vak staan Esau en Jakob.”

Flora kijkt haar ogen uit. Wat een prachtige deur. Ze kijkt ook eerbiedig. 't Is net of je de Bijbel hier *ziet*, denkt ze.

„Dit stelt zeker Jozef voor,” meent vader. „'t Is prachtig,” zegt hij vol bewondering.

Vader en Angelo hebben wel vaker voor die mooie beroemde deur gestaan. Maar het lijkt wel of ze hem iedere keer mooier vinden.

Er kijken veel mensen. De deur blinkt en schittert in het zonlicht. Flora wil wel blijven kijken.

Maar eindelijk zegt vader: „We gaan nu weg.”

Hij wil nog even naar de oude brug. En ook naar het huisje waar hij vroeger gewoond heeft. Daarom lopen ze maar vlug voorbij de twee andere deuren. Ook zo prachtig. Ook van brons.

't Is heel druk in de stad. Flora houdt vader stevig vast. Er lopen veel mensen op de mooie brug. Voetje voor voetje schuifelen ze langs de winkeltjes.

Floortje kijkt haar ogen uit. De winkeltjes vindt ze leuk. Maar het water dat onder de brug door stroomt, is nog veel mooier. Het zonlicht tovert er schitterlichtjes op. Die brede rivier lijkt wel van zilver!

Nu staan ze in een oud smal straatje. Vader wijst een huisje aan. „Kijk,” zegt hij en hij staat stil, „hier heb ik gewoond, Floor.”

Flora vindt het huisje maar klein. En het straatje zo smal. Zij zou

er niet willen wonen, hoor. Maar . . . als je hier woont, kun je elke dag het brede water zien. En die mooie deuren.

„Zou je hier wel willen wonen?” vraagt Angelo lachend. „Of toch maar liever op de hoeve?”

Daar hoeft Flora niet lang over na te denken.

„Liever op de hoeve,” roept ze.

„Dan gaan we daar maar weer gauw naar toe,” glimlacht vader. Hij kijkt nog even naar het huisje.

Nu rijden ze weer. De brede steile weg naar omhoog. Het gaat vlug. Maar Flora is niet bang. Vader zit vlak achter haar. Hij is immers zo heel dichtbij.

Als ze op de hoeve komen, is moeder al in de keuken. Nella heeft de perziken geplukt en ze op een schaal gelegd. Moeder mag er

twee hebben, omdat ze nog een beetje ziek is. En Flora mag er ook twee hebben, omdat zij de jongste is.

Vader gaat de preek vertellen. Hij weet hoe graag moeder altijd naar de kerk gaat. Hoe fijn ze het vindt om over de Here te horen vertellen.

26. DE BRIEF

Als de kippen en de kalkoenen de volgende morgen gevoederd zijn, hoort Flora gebrom.

De postbode komt aanrijden. Op een grote zware motor. Met veel geronk rijdt hij het erf over. Tot de keukendeur.

„Een brief, jongedame,” zegt hij vrolijk. „Geef maar aan je vader.”

Flora vraagt gewichtig: „Waar komt hij vandaan?”

„Uit de lucht,” lacht de postbode. „Er zitten duizend lires in.”

Flora lacht. De postbode is een grappenmaker.

Moeder komt naar buiten.

„Een kopje koffie, postbode?” vraagt ze.

„Graag,” zegt de postbode. Hij stapt de keuken in. Maar hij blijft maar even zitten. Want hij heeft het nog heel druk. Er zitten veel brieven en kranten in zijn tas. En de huizen staan hier zó ver van elkaar.

„Die duizend lires zijn voor jou,” roept hij nog tegen Flora, als hij weer weggrijdt. „Koop er maar ijsjes voor.”

Ijsjes? denkt Flora. Hoeveel ijsjes zou je daar wel voor kunnen kopen? Honderd? Duizend? Of kan dat niet?

Daar komt vader uit de stal. Hij heeft zeker de postbode gehoord. Samen lezen vader en moeder de brief. Heel langzaam.

Als ze hem uit hebben, kijken ze elkaar aan.

„Doe je 't?” vraagt moeder. „Ga je?”

Vader peinst hardop.

„'t Kan wel om het werk,” zegt hij.

„Je zou bij grootmoeder kunnen logeren,” bedenkt moeder.

Vader knikt.

„En misschien” Moeder fluistert iets in vaders oor. Dan kijken ze beiden Flora aan.

„Kom eens, Floor,” roept moeder.

Nieuwsgierig komt Flora dichterbij. Van wie is die brief? Gaat vader weg? Naar grootmoeder? Heeft ze dat goed gehoord?

Maar ze vraagt niets.

„Zou je wel een paar dagen uit logeren willen gaan?” vraagt moeder.

Flora wordt rood.

„Ja, moeder, ja,” antwoordt ze haastig.

Moeder glimlacht.

„Dat mag. Vader moet woensdag naar een samenkomst. Van de kerken. Die samenkomst is in de hoofdstad. Jij mag met vader mee. Jullie logeren dan bij grootmoeder. Dat vindt ze vast wel goed. Vader gaat nu even schrijven dat jullie komen.”

Naar grootmoeder! Flora maakt een sprongetje. Ze klapt in haar handen en holt dadelijk naar Nella toe om het grote nieuws te vertellen.

Nella is heus jaloers als ze dat grote nieuws hoort. Want de hoofdstad is nog veel groter en drukker en mooier dan de stad van de brug. En er staat een kerk, die zo verschrikkelijk groot en beroemd is. Nella is er één keer geweest. Maar dat is al zo lang geleden.

Wat is er nu plotseling veel te doen. Dat komt allemaal door de brief. Er moeten jurkjes gewassen worden. En vaders zondagse

pak moet afgeborsteld. Dat wil Flora graag doen. Maar ze borstelt veel te hard en veel te wild. Roef, roef, gaat de borstel. Ze danst en springt om de broek van vader heen. Roef, roef.

„Geef maar hier die borstel,” zegt moeder. „Ga jij maar vast tafeldekken. Loop niet te dansen en te springen met de bordjes, hoor. Pas op.”

Nee, Flora zal dat werkje wel heel kalm doen. Ze past goed op. Er valt niets. Er breekt niets. En even later mag ze ook de soep gaan roeren. Moeder staat erbij.

„Dat doe je goed,” prijst moeder.

Er komt dan ook geen spatje op de schone keukenvloer.

27. NOG ÉÉN NACHTJE SLAPEN

Nog één nachtje slapen, weet Flora, als ze de volgende morgen wakker wordt. En dan ga ik op reis. Naar grootmoeder. Naar de hoofdstad. Ze springt haar bed uit. Dan knielt ze neer en dankt de Here voor Zijn bewaring in deze nacht.

Nu vlug aankleden. Want er is veel te doen vandaag. Eerst de kippen en de kalkoenen eten geven. Daarna loopt ze op een drafje naar de pompoenen. Bij het kleintje knielt ze neer.

„Jij,” babbelt ze, „jij mag nu worden omgekeerd. Je bent aan deze kant geel genoeg. Eindelijk. 't Heeft lang geduurd, hoor.”

Zo. Het kleintje ligt op zijn rug.

„Als ik weer terug ben,” zegt Flora, „ben je aan deze kant ook geel. Denk erom. Zorg daarvoor, alsjeblieft.”

En nu moet vader zijn middagmaal hebben. Want hij blijft vandaag de hele dag op het land werken.

Flora ziet het wit van de ossen al tussen de grijze olijfbomen. Is vader er ook? Hoort ze vaders stem? Even staat ze stil te luis-teren.

„Oela-tsa,” klinkt het. „Oela-tsa.”

Ja, dat is vaders stem. Vlug loopt ze weer door.

„Alstublieft, vader.”

„Dank je, kind. Je bent prachtig op tijd. Ik heb trek.”

Flora wil alweer weggaan. Ze heeft nog zoveel te doen.

Maar vader vraagt: „Blijf je niet even?”

Flora gaat stil naast hem zitten. Vader eet rustig zijn soep. Zo nu en dan drinkt hij een slok wijn. Daarna gaat vader gemakkelijk tegen de olijfboom leunen. Er dwarrelt een rond blauw kringetje rook door de lucht. Nog één. En weer één. Die kringetjes komen uit vaders pijp. Flora kijkt ze na. Dan ziet ze ook twee bonte vlin-ders door de blauwe lucht dwarrelen. Vader kijkt ook naar de vlugge diertjes.

Mooi is het hier, peinst vader. En zo stil. Dat wordt morgen anders!

„Morgen om deze tijd zitten we al in de trein, meiske.”

„Ja vader, fijn.”

Vader glimlacht.

„Rijdt de trein hard?” Flora heeft er nog nooit ingezeten.

Vader knikt.

„Harder dan de scooter?”

Nu lacht vader hardop.

„Veel harder. 't Wordt ook een lange reis, morgen. Eerst gaan we met de scooter. Tot het dorp. Dan met de autobus. Naar het station in de stad. En daarna zitten we nog vier uur in de snel-trein.”

Flora moet ervan zuchten.

„Is grootmoeder lief?” vraagt ze even later.

„Wacht dat maar af.”

Vader sluit zijn ogen. Hij wil even slapen.

Dan staat Flora stil op. Bij de ossen blijft ze een poosje staan kijken. Van die twee griezelige dieren moet ze toch ook afscheid nemen. Even langs hun koppen aaien? Nee, hoor, ze doet het niet. Ze durft niet. 't Zijn nare bleke beesten. Met akelige grote ogen en sterke horens.

Op een drafje loopt ze langs de druiven. Ze zal er niet meer van proeven. Ze zijn toch nog veel te zuur. Over twee maanden beginnen ze pas te rijpen, heeft vader verteld.

Als ze op het erf komt, staat moeder al klaar met het mandje voor Angelo.

„Als ik jou toch niet had,” zegt moeder.

Flora kijkt trots naar haar op.

„Wat zal ik je morgen missen,” gaat moeder voort. „Wie moet er voor de dieren zorgen? En voor de vruchten? En hoe komt het eten bij Angelo?”

Flora kijkt haar aan. Bedoelt moeder daar iets mee? Waarom zegt ze dat?

„Je moest eigenlijk maar thuisblijven,” vindt moeder.

Nu kijkt Flora heel erg verschrikt. Méént moeder dat heus? Is het ernst?

Moeder trekt Flora naar zich toe.

„Nee, hoor, ik meen het niet,” glimlacht ze. „Ik ben veel te blij dat je eens uit kunt gaan in de vakantie. Maar . . . ik zal je wel missen.”

En dan, ineens, is Flora niet meer zo blij. Zij zal moeder ook een poos niet zien. Dat is naar. Dat is erg naar. En als moeder nu bedroefd is, omdat zij weggaat, moet . . . zij dan . . . ?

„Moet ik . . . dan maar thuisblijven, moeder?” Ze heeft een bibberstem. Haar onderlipje trilt.

Maar moeder lacht. Ze geeft Flora vlug een kus.

„Natuurlijk niet, malle meid. En ga nu maar gauw naar Angelo. Niet verdwalen, hoor. Eerst naar de eik.”

Bij de eik moet Flora even bramen plukken. Er zijn er nog genoeg. Wat een kanjers, denkt Flora. Wat een dikke zwarte bramen. Heerlijk. Met haar mond vol loopt ze het steile wegje op.

In de verte hoort ze het getik al van de hamer en de beitel. Daar maakt Angelo de grote brokken steen kleiner mee. Later worden daar drempels van gemaakt. En stoepen.

28. OP REIS

Vader en Flora zitten in de trein. In de sneltrein. Ieder in een hoekje. Vader heeft zijn beste pak aan. Flora heeft haar zondagse jurkje aan. Het groene. Met de leuke dravende paardjes voor de grappige rijtuigjes. Ze heeft ook een groene strik in het haar.

Stil zit ze naar buiten te kijken. Alles is zo vlug gegaan.

Moeder kussen.

Nella kussen.

Toen op de scooter. Angelo bracht hen tot het dorp.

Angelo kussen.

Daarna in de autobus. Allemaal mensen in de bus. Allemaal mensen op het station. Bijna had ze vaders hand los moeten laten.

Gelukkig, het was nog net goed gegaan.

En nu ziet Flora weer zoveel vreemde dingen. Grote groene velden. Heuvels. Hoge bergen. Weer heuvels. Een heel groot water.

„Dat is een meer,” wijst vader.

Flora kijkt haar ogen uit.

Van vader krijgt ze een banaan. Van een vriendelijke mevrouw een perzik.

En de trein rijdt maar door. Zo hard. O, veel harder dan een scooter. Ook nog veel harder dan de autobus.

Ze wordt moe van het lawaai van de trein. En slaperig. Als vader even later weer eens naar haar kijkt, zit Flora rustig te slapen.

De vriendelijke mevrouw lacht naar vader.

„Mijn dochtertje is vroeg op geweest,” zegt vader. „En ze heeft nog nooit in een trein gezeten. Het is alles zo vreemd en nieuw.”

Nu zijn ze in de hoofdstad. De trams maken veel lawaai. De auto's snorren door de straten. De scooters rijden rakelings langs Flora heen. Ze wordt er angstig van. Stijf knijpt ze in vaders hand. Wat een lawaai! Wat een drukte!

Maar vader is niet bang. Hij is wel vaker bij grootmoeder geweest.

„Kijk,” wijst hij, als ze een poos gelopen hebben, „in die straat woont grootmoeder.”

Ze wandelen nu in een smalle straat. Aan weerskanten staan hoge huizen. Vader blijft staan voor een groene deur.

„Ga de trap maar op,” zegt hij.

Ze moeten nog een trap op. En weer één.

Maar dan staan ze ook in grootmoeders gang. En grootmoeder brengt haar gauw in de kamer. Flora krijgt een kus. En een glas limonade.

Grootmoeder heeft wit haar en vrolijke bruine ogen. Ze is heel erg blij dat haar kleindochtertje een paar dagen bij haar blijft. Want het is alweer een hele tijd geleden dat grootmoeder Flora heeft gezien.

„Wat ben je gegroeid,” zegt grootmoeder. „En wie heeft dat mooie jurkje gemaakt?”

„Nella, grootmoeder. Maar 't is voor de zondag.”

„En voor de reis,” lacht vader.

Als Flora voor het raam staat, ziet ze niets anders dan huizen. Als ze heel goed kijkt, ook nog een klein stukje van de blauwe lucht. Flora vindt het wel vreemd allemaal. Eigenlijk vindt ze de stad niet mooi. Maar dat zegt ze niet. De kamer is ook vreemd. Heel anders dan de keukenkamer thuis. Veel kleiner. En er is geen erf waarop ze spelen kan. Raar, hoor!

29. IN DE BEROEMDE KERK. DE SINT PIETER

Vader is uitgegaan. Naar de kerkelijke samenkomst. Hij blijft de hele dag weg.

„En nu gaan wij ook uit,” zegt grootmoeder vrolijk. „Kom maar mee.”

„Waar gaan we heen, grootmoeder?”

„Wacht dat maar rustig af,” lacht grootmoeder. „Er valt zoveel te zien hier. Geef me maar een hand. Niet loslaten, hoor. 't Is overal even druk.”

Nieuwsgierig loopt Flora rond te kijken. Allemaal mensen. En trams. En mooie grote winkels.

En dan, ineens, blijft grootmoeder staan. Ze wijst.

„Kijk daar eens,” zegt ze. „Dat is nu de Sint Pieter, de grootste kerk van de hele wereld. Van de hele wereld,” herhaalt grootmoeder.

„Mogen we erin?” vraagt Flora vlug.

Grootmoeder knikt. Ze lopen heel veel trappen op. Brede, witte, marmere trappen. Er lopen veel mensen, die ook graag de beroemde kerk willen zien. Rustig gaan ze allen naar binnen.

Grootmoeder en Flora staan stil te kijken. Wat een grote kerk. Veel en veel groter dan het kerkje waar Flora zondag de dominee heeft horen preken.

„Kijk eens naar boven,” fluistert grootmoeder.

Flora legt haar hoofd in haar nek. Wat hoog. Wat vreselijk hoog is dat plafond. En wat mooi. 't Lijkt wel een lucht van goud.

Langzaam wandelen grootmoeder en Flora verder. Er zijn geen banken in deze kerk.

„Staan de mensen als de dominee preekt?” vraagt Flora.

Grootmoeder kijkt even vlug om zich heen. „Dat vertel ik je vanmiddag wel, kind.”

Dan blijft grootmoeder staan. Voor een beeld. 't Is een man. Hij zit op een mooie stoel. En hij heeft een sleutel in zijn linkerhand. Boven zijn hoofd hangt een krans. Die is van goud. Het beeld van de man rust op een blok van marmer.

Nu ziet Flora zo iets vreemds. Er lopen veel mensen naar het beeld toe. Als ze bij de rechtervoet van het beeld komen, bukken ze zich even.

„Wat doen die mensen, grootmoeder?” vraagt Flora nieuwsgierig.

Grootmoeder kijkt lang.

„Die mensen kussen de voet van het beeld,” vertelt grootmoeder met zachte stem. „Dit beeld stelt Petrus voor. Je hebt toch wel eens van Petrus gehoord?”

„Petrus was een visser. En een discipel van de Here,” antwoordt Flora vlug.

De dominee heeft immers pas nog de geschiedenis van de wonderbare visvangst verteld. Daarom weet Flora het zo goed.

„Juist. Petrus was een goede vriend van de Here. De Here gaf hem een taak. Een zware heerlijke taak. Hij moest de mensen het evangelie brengen. Dat heeft Petrus met veel liefde gedaan. Deze kerk is voor hem gebouwd. Dit beeld stelt Petrus voor. Vroeger stond het in een klein oud kerkje.

„Maar je moet natuurlijk niet die voet *kussen*,” zegt grootmoeder zacht. „En er niet voor knielen. Dat zou Petrus, als hij nog leefde, zelf zeker niet gewild hebben. Want er was eens een man, hij heette Cornelius, die voor Petrus neerknielde. Maar Petrus was er toen heel gauw bij om te zeggen dat hij dat niet doen moest. „Sta op, ik ben zelf ook een mens,” zei Petrus tegen Cornelius. Petrus was immers ook een zondig mens. Net zoals wij allemaal zijn.”

Ze schuifelen verder door de prachtige grote kerk. Overal hangen

schilderijen. Er zijn veel voorwerpen van goud. De wanden zijn grijs. De ruiten van het koor zijn geel. Het marmer is bruin en rood. Flora wordt stil van zoveel moois.

Als ze eindelijk weer buiten staan, in de warme zon, boven op de witte trappen, moet ze diep zuchten.

„Ben je moe?” vraagt grootmoeder.

Flora knikt. „Ja, grootmoeder. En . . . 't was zo mooi.”

Grootmoeder knikt. „Deze kerk moest je zien nu je hier bent,” zegt ze. „We gaan gauw ergens zitten, hoor. Lekker in de schaduw. En bedenk maar eens iets wat je graag wilt hebben. Je mag zelf kiezen. Ijs of limonade.”

Dat is niet moeilijk voor Flora.

„Ijs, grootmoeder,” roept ze. „Zoals die mensen daar.” Ze wijst naar een tafeltje, dichtbij.

„Niet wijzen, kind,” vermaant grootmoeder. „Wil je graag ijs met vruchtjes hebben?”

„Alstublieft, grootmoeder.”

Grootmoeder bestelt twee porties ijs. En dan gaat Flora proeven. Met heel kleine hapjes. Zulk ijs heeft ze nog nooit gegeten. Wat zou moeder dit ook lekker vinden. Maar nee . . . daaraan wil ze nu toch maar liever niet denken! O, 't is toch wel heerlijk in de stad. En grootmoeder is heel, heel lief.

30. IS DAT NIET MOOI?

Het is middag. In de smalle straat waar grootmoeder woont is het nu stil. De mensen slapen. Het is buiten zo heet.

Grootmoeder heeft ook een dutje gedaan. Maar nu is ze weer wakker. Ze kijkt eens naar haar kleindochtertje. Wat doet ze toch met de kralen, die grootmoeder haar heeft gegeven?

„Ik maak een deur,” zegt Flora. „Net als in het winkeltje bij school.”

Grootmoeder knikt lachend.

Flora heeft een heel lange draad genomen en heeft hem helemaal vol geregen met kralen. Rode, witte, paarse en groene. Nu wil ze die draad gaan ophangen. Die is het begin van de deur. Krak, krak. De draad knapt. De deur zakt nu al in elkaar. Al de kralen rollen over de vloer.

„Erg stevig is je deur niet,” lacht grootmoeder. „Ga maar gauw de kralen oprapen.”

Flora kruipt al door het kamertje.

„Ik maak geen deur meer,” zegt ze. „Daar is niets aan. Ik maak een armband.”

„En hier is een glas limonade. Voor de schrik,” zegt grootmoeder.

En dan wordt het zo gezellig. Grootmoeder gaat zitten breien. Grootmoeder breit veel. Zij verkoopt dat mooie fijne breiwerk aan de winkels. Net als Nella het borduurwerk. En Flora gaat armbanden rijgen. Eén voor moeder. En één voor Nella. En twee voor haarzelf. Een rode voor haar linkerarm. Een gele voor haar rechterarm.

Er klinkt gestommel op de trap. De deur gaat open. Vader komt thuis.

De grote mensen praten nu druk. Vader heeft ook zoveel te vertellen. En grootmoeder vertelt ook van de mooie kerk.

„Waarom kun je er niet zitten, grootmoeder?” vraagt Flora weer. Vader vertelt dan dat er heel andere kerkdiensten worden gehouden dan in het kleine kerkje in hùn stad.

„Maar er wordt wel prachtig gezongen,” zegt vader. „Dat heb ik wel eens gehoord.”

Als het avond is, mag Flora weer mee uit. De lichtjes branden.

Het is prachtig. In een park staat een grote fontein. Het water spuit met vele stralen omhoog. De fontein is helder verlicht. Het water lijkt wel van zilver en goud tegelijk. En dan, ineens, is het weer roze.

„Is dat niet mooi?” vraagt grootmoeder.

Flora kan haar ogen er niet van afhouden. Zo prachtig is die klaterende sprankelende waterfontein.

„Zo iets moois zie je bij ons op de hoeve niet,” zegt vader met een glimlach. „Kijk maar goed, Floortje. Want je moet thuis alles vertellen van je bezoek aan de hoofdstad. En geloof maar dat ze nieuwsgierig zijn.”

31. GROOTMOEDER GAAT MEE

En nu is de logeerpartij bij grootmoeder in de stad afgelopen. Vader staat klaar om te vertrekken. Flora heeft haar groene jurkje weer aan. Ook de mooie groene strik in 't haar. Die heeft grootmoeder er keurig in gedaan. Om haar linkerarm draagt Flora de armband van rode kralen. Om haar rechter de gele.

Het ziet er raar uit in haar binnenste. Ze wil graag weer naar de hoeve. Naar moeder en Nella en Angelo. Naar de dieren en de vruchten. Maar . . . de stad is ook zo mooi. Er is zo verschrikkelijk veel te zien.

Gisteren mocht ze weer met grootmoeder uit. Met de tram reden ze dwars door de drukke straten. In Flora's dorpje is geen tram. Er zijn daar geen straten met grote winkels. En lang niet zoveel mensen en auto's en scooters.

Toen ze uitgestapt waren, zag Flora toch zo iets vreemds. Een heel groot gebouw. Met dikke muren van steen. In die muren

waren grote openingen. Maar het vreemde was dat het gebouw geen dak had!

Grootmoeder vertelde dat het heel oud was. Vroeger werd erin gevochten. Tussen mensen en wilde dieren. Brrr, Flora rilde toen ze dat hoorde.

„Mensen die in de Here Jezus geloofden, werden hier gedood,” zei grootmoeder. „Dat was tijdens de christenvervolgingen.”

Flora vond dat heel verdrietig. En het gebouw was een náár gebouw, dacht ze.

Daarna stapten ze in een autobus. Die reed heel ver. En heel hard.

Toen de bus stopte en ze buiten stonden, ging grootmoeder een poortje binnen. Daarachter waren lange, smalle, donkere gangen.

„Hier werden vroeger mensen begraven,” vertelde grootmoeder.

„En er werden ook kerkdiensten gehouden.”

„Waarom niet in een kerk?” vroeg Flora verbaasd.

„Dat mocht niet. De christenen waren niet vrij om te prediken. En niet om te luisteren. Wie wel een christen was, verkeerde altijd in gevaar. In groot gevaar. En toch . . . ze konden het niet laten. Ze wilden over hun Here en Zaligmaker spreken. Dan slopen ze 's nachts naar deze gangen. Ze spraken hier over de Heiland en zongen hier hun liederen.”

Grootmoeder keek zo ernstig. Ze sprak zo eerbiedig. Flora werd er stil van. Met ogen, groot en strak van ernst, liep ze door de donkere smalle gangen.

Toen ze eindelijk weer buiten stond in de warme zonneschijn, merkte ze hoe koud het in die gangen was.

Toen kwam de autobus er weer aan. Wat reed hij snel. Vlug ging het naar de stad terug. En grootmoeder trakteerde nog een keertje. Weer op ijs. Op ijs met chocolade!

En nu, nu gaat ze weg. Weg van die lieve grootmoeder, van wie ze zo is gaan houden. Grootmoeder die zo lief is.

Flora moet even slikken tegen iets naars in haar keel. Bijna gaat ze huilen.

Waar wacht vader toch op? Dan . . . plotseling . . . kijkt Flora met grote ogen. Grootmoeder komt de kamer in. Ze heeft een zwarte mantel aan. En een grijze hoed op met paarse bloemetjes. En in haar hand houdt ze . . . een koffertje.

Vader kijkt Flora aan. Zijn ogen lachen. Hij zegt niets.

Grootmoeder kijkt ook naar Flora en zegt ook niets. Maar haar ogen lachen zo!

En dan . . . ineens . . . begrijpt Flora het.

„Gaat u mee, grootmoeder?” juicht ze. „Gaat u ook mee in de trein? Naar ons huis?”

„Ja,” knikt grootmoeder. „Het wordt in de stad nu wel erg warm. En ik wil graag je moeder en mijn andere kleinkinderen weer eens zien.”

„Is dat nu geen verrassing?” vraagt vader.

Flora knikt blij. Haar ogen schitteren. Vlug loopt ze de hoge trappen af. Nu grootmoeder ook meegaat, vindt ze het heerlijk weer naar huis terug te gaan.

32. NAAR HUIS TOE

Daar gaan ze met z'n drieën door de drukke straten. Grootmoeder loopt in het midden. Vader draagt twee koffertjes. In iedere hand één.

Grootmoeder heeft een tas in haar hand. Flora draagt haar eigen

tasje. Het eau-de-cologneflesje zit er nog wel in. Maar het is helemaal leeg.

De armband voor moeder zit er ook in. En de armband voor Nella. En voor Angelo is er een reep. Die mocht ze van vader kopen.

Vader heeft ook iets in zijn koffertje voor moeder en Nella en Angelo. Er zitten drie kopjes en schoteltjes in. Voor ieder één. Met een plaatje van de hoofdstad erop. „Rome” staat er met rode lettertjes. Op één kopje staat een kerk afgebeeld. Op nog een kopje een grote poort. En op het derde een mooi paleis. Flora weet niet welk kopje ze het mooiste vindt. Wat zullen ze er blij mee zijn. O, wat zal moeder ook blij zijn.

Op het station is het vreselijk druk. Vader moet lang wachten voor hij de kaartjes heeft.

Maar dan komt de trein er ook al gauw aan. Ze kunnen nog alle drie zitten.

Daar vertrekken ze. Weg gaan ze nu van de stad. Met al de mooie kerken en de grote prachtige winkels. Weg van de drukte en het lawaai.

De trein brengt Flora weer naar huis. Naar de hoeve in het land van de bleke ossen. Naar de stilte en de rust. Luister maar goed.

Naar - huis - toe, doet de trein. Tjoek - tjoek - tjoek.

Weer - naar - huis - toe.

Naar moeder.

Naar Nella en Angelo. Naar de dieren en de vruchten.

Tjoek - toek - tjoeke - toek.

Vader kijkt stil voor zich. Hij is ook blij dat hij weer naar huis gaat. Vader heeft veel te vertellen morgen. Na de kerkdienst zal hij praten met de dominee en de andere kerkgangers.

En . . . Vader kijkt nu even op naar Flora. Hij heeft een verrassing voor haar. In het koffertje zijn geen drie kopjes, maar

vier! Ook één voor Floortje. Op dat kopje staat een leuk figuurtje. Wat zal ze blij zijn, denkt vader.

Grootmoeder peinst: Ik vind het fijn, dat ik een poosje ga logeren op de hoeve. Het wordt nu zo heet in de stad. De zon brandt zo hoog aan de hemel. De warmte trilt boven de straten. En nu kan ik ook weer naar de kerk morgen. Dat gaat in de hoofdstad niet altijd zo gemakkelijk.

Grootmoeder is daar vaak eenzaam. Want er wonen maar heel weinig mensen met wie zij over de Heiland praten kan. En dat wil grootmoeder zo graag.

Dan kijkt ze even naar haar kleindochtertje. Haar ogen glimlachen. Ik heb wat voor je in mijn koffertje, denkt grootmoeder vrolijk. Maar jij weet het niet. Jij weet er niets van.

In dat koffertje zit een pakje. In dat pakje zit een grote knot wol. Rode wol. Daar gaat grootmoeder voor Floortje een trui van breien. En Nella moet er wat op borduren. Een warme trui! Voor de winter. Want dan is het nog wel eens koud op de hoeve, hoor.

Eindelijk stopt de trein. Met veel geknars en veel lawaai. Wat een drukte! Wat zijn er veel mensen op het perron!

Flora houdt grootmoeder stevig vast. Vader heeft geen hand meer voor haar. Hij draagt de beide koffers.

Dan stappen ze in de autobus. En . . . wie staat er op het pleintje in het dorp? Angelo! Met de scooter. Flora vliegt op hem toe. Maar Angelo heeft niet op grootmoeder gerekend. Wat kijkt hij! Wat zet hij grote ogen op!

Vrolijk vraagt hij: „Durft u wel op de scooter, grootmoeder? Durft u dat wel?”

Als vader langzaam rijdt, ja, dan durft grootmoeder wel.

„En hoe ga jij nu naar huis?” vraagt vader, een beetje bezorgd.

„Je kunt niet de hele weg lopen, Angelo.”

Maar daar weet Angelo wel raad op. Er komt een wagen aan. Twee ossen lopen ervoor. Angelo kent de man van de ossenwägen wel. Vlug vraagt hij of hij tot het kruispunt van de grote weg mee mag rijden. Dat mag best.

Daar gaat de stoet.

Grootmoeder, vader en Flora op de scooter. Ze rijden langzaam. Angelo en de koffers en de tas van grootmoeder in de ossenwagen. De wagen gaat ook langzaam. Ze rijden naar de hoeve! Ze gaan weer naar - huis - toe.

INHOUD

	Blz.
1. Flora verveelt zich	7
2. Kie-po! Kie-po!	8
3. Oela-tsa	9
4. Dat zal goed smaken	10
5. „Ik zal wel naar Angelo gaan”	12
6. Wie wie ligt daar?	14
7. Flora weet wat!	15
8. Wat een schrik	17
9. De dame en de heer	19
10. Als het avond is	21
11. Moeder vertelt	22
12. Je moet thuis blijven	24
13. Flora weet iets moois	27
14. Als dat maar goed gaat	29
15. Ga je weg, nare hond!	32
16. Waar is Flora?	35
17. Hoe moet dat nu?	37
18. Op de scooter naar huis	41
19. Koning Saul	43
20. Wat verkeerd is, is <i>altijd</i> verkeerd in des Heren oog	45
21. „Raad eens”	47
22. Welterusten	49
23. Alleen voor 's zondags	50
24. In de kerk	53
25. De mooie deur	56
26. De brief	59
27. Nog één nachtje slapen	61
28. Op reis	64
29. In de beroemde kerk. De Sint Pieter	67
30. Is dat niet mooi?	69
31. Grootmoeder gaat mee	71
32. Naar huis toe	73